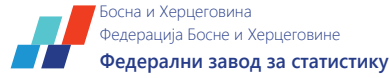

ПРОБНИ
ПОПИС
пољопривреде
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА 2026

Методолошко упутство

за Пробни Попис пољопривреде

Садржај

ПРЕДГОВОР	1
I ОПШТИ ДИО	2
1.1. Циљ Пробног Пописа пољопривреде	2
1.2. Правни основ	2
1.3. Јединице Пробног Пописа пољопривреде	2
1.4. Метод прикупљања података	3
1.5. Методологија оквира за Пробни Попис.....	3
1.6. Вријеме и трајање Пробног Пописа пољопривреде.....	4
1.7. Критични моменат.....	4
1.8. Заштита података	4
II ПОПУЊАВАЊЕ УПИТНИКА	5
Поглавље 1. Идентификациони подаци домаћинства / предузетника.....	5
Поглавље 2. Статус домаћинства / предузетника (означи одговарајући статус).....	6
Поглавље 3. Општи подаци о домаћинству/ предузетнику	6
Поглавље 4. Општи подаци о породичном газдинству/газдинству предузетника (правног лица)	7
Поглавље 5. Праг.....	9
Поглавље 6. Површине кориштеног пољопривредног земљишта и бројно стање стоке у газдинствима испод прага.....	10
Поглавље 7. Потрошња сопствених пољопривредних производа и органска производња.....	16
Поглавље 8. Пољопривредно земљиште.....	16
Поглавље 9. Воћњаци, маслињаци, виногради и расадници.....	27
Поглавље 10. Остало пољопривредно и непољопривредно земљиште	38
Поглавље 11. Обрада и одржавање пољопривредног земљишта	46
Поглавље 12. Наводњавање пољопривредног земљишта на отвореном.....	49
Поглавље 13. Стока, живина /перад, пчеле и друге животиње.....	53
Поглавље 14. Начин држања стоке	60
Поглавље 15. Управљање стајским ђубривом и употреба ђубрива	65
Поглавље 16. Пољопривредна механизација, опрема и објекти газдинства.....	68
Поглавље 17. Радна снага газдинстава	75
Поглавље 18. Додатне активности газдинства	85
Поглавље 19. Остали подаци о пољопривредном газдинству	88
Поглавље 20. Подаци о особи која је дала податке за газдинство.....	89
Поглавље 21. Напомена пописивача.....	89

ПРЕДГОВОР

Пробни Попис пољопривреде представља један од кључних стубова припреме Пописа пољопривреде сваког националног статистичког система. У многим државама често је основна активност која претходи Попису пољопривреде и осигурава прикупљање информација о свим организационим, методолошким и дијеловима везаним за апликацију за прикупљање података будућег Пописа пољопривреде.

Пробни Попис пољопривреде у БиХ спровешће се од 15.6. до 19.6.2026. године.

Подаци добијени Пробним Пописом пољопривреде 2026. године омогућиће преглед стања тренутно финализованих пратећих организационо-методолошких докумената као и саме апликације за САПИ систем прикупљања података на државном, ентитетском, кантоналном, локалном нивоу и на нивоу газдинстава.

Статистичким институцијама у БиХ провођење пробног пописа, у методолошком и организационом смислу, представља најсложеније пробно, статистичко истраживање.

Стога, у овом упутству су приказана методолошка објашњења, дефиниције и начин provedбе Пробног Пописа пољопривреде.

Треба нагласити да сви учесници у Пробном Попису Упутство требају усвојити и примјењивати као цјелину. Квалитет Пробног Пописа пољопривреде у великој мјери зависи од стриктног поштивања и примјене Упутства, јер се на тај начин осигурава рјешавање свих питања на једнак начин. Пробни Попис је одговоран посао са мањим бројем учесника него Попис пољопривреде али је његово квалитетно провођење условљено њиховим усклађеним функционисањем.

I ОПШТИ ДИО

1.1. Циљ Пробног Пописа пољопривреде

Циљ Пробног Пописа пољопривреде је да се провјере поједини организациони дијелови будућег Пописа пољопривреде као што је вријеме потребно за инструктажу контролора и пописивача и вријеме потребно за пописивање једног газдинства. Циљ Пробног Пописа пољопривреде је да се тестирају и до сада финализовани пратећи документи за контролоре и пописиваче као и апликација за САПI начин прикупљања података.

Намјера није добити прецизне податке за ниво БиХ о пољопривредној производњи, који би се анализирали на бази њиховог квалитета, већ ће ти подаци бити показатељ квалитета појединих дијелова упитника и апликације.

1.2. Правни основ

Пробни Попис се спроводи у складу са Законом о статистици на нивоу БиХ као и на нивоу ентитетских статистичких институција. („Службени лист Босне и Херцеговине“, број 26/04 и 42/04 „Службене новине Федерације БиХ“, број 63/03 и 09/09 и „Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

Такође, спровођење Пробног Пописа пољопривреде ће бити и у складу са препорукама Свјетског програма за Пробни Попис пољопривреде 2020, ФАО-УН (World Programme for the Census of Agriculture 2020, FAO-UN) и Уредбом (ЕУ) 2018/1091 Европског парламента и Савјета од 18. јула 2018. о интегрисаној статистици на нивоу пољопривредних газдинстава и стављању изван снаге Уредабе (ЕЗ) бр. 1166/2008 и (ЕУ) бр. 1337/2011.

1.3. Јединице Пробног Пописа

Пописне јединице су сва домаћинства и породична пољопривредна газдинства, те пословни субјекти који обављају пољопривредну производњу, а нађу се у одабраним статистичким, односно, пописним круговима.

Пољопривредно газдинство је технички и економски самостална производна јединица, која има јединствено управљање и на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или породично пољопривредно газдинство, обавља пољопривредну производњу као примарну или секундарну дјелатност.

Породично пољопривредно газдинство (породично газдинство) јесте домаћинство или друга заједница особа које заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмиривање основних животних потреба

(укључујући самачко домаћинство), чији се чланови (један или више) баве пољопривредном производњом, било као примарном или као секундарном активношћу, која има јединствено управљање, заједнички користи средства за производњу (земљиште, машине, објекте) и рад својих чланова, чији је носилац физичко лице.

Локација газдинства је мјесто на коме се одвија цјелокупна пољопривредна производња или њен главни дио. То је обично мјесто на коме се налазе пољопривредни објекти/зграде намијењени за пољопривредну производњу (нпр. објекти за смјештај стоке, стакленик, хладњача за смјештај пољопривредних производа, највећи административни објекат и сл.) или највећа површина кориштеног пољопривредног земљишта.

Носилац породичног газдинства је особа (физичко лице) која је економски и законски одговорна за рад газдинства и на чији рачун и на чије име се води пољопривредно газдинство, односно особа која преузима ризике рада. Носилац газдинства не мора бити власник земљишта. Само једна особа може бити пријављена као носилац газдинства. Уколико у газдинству двије или више особа заједно доносе важне одлуке о пољопривредним активностима, за потребе пописа само један од њих сматра се носиоцем.

Управник или менаџер на газдинству је особа одговорна за дневно доношење и провођење производних и финансијских одлука у вези са газдинством. Менаџер може бити истовремено и носилац газдинства, али и нека друга особа којој је повјерено управљање газдинством, односно један од чланова газдинства, супруг или супруга носиоца или неко ко није сродник носиоцу газдинства.

Кориштено пољопривредно земљиште, скраћено КПЗ, је укупна површина коју заузимају баште, оранице, трајни травњаци (ливаде и пашњаци) и вишегодишњи засади (воћњаци, виногради, расадници и др) које газдинство редовно користи, без обзира на власништво над земљиштем и да ли се користи као дио заједничког земљишта (нпр. државно или општинско/градско земљиште).

Вртови/баште су површине до 500 m² коришћеног пољопривредног земљишта, које газдинство користи за узгој пољопривредних производа који нису намијењени за продају већ само за потрошњу газдинства и његовог домаћинства.

Поред наведених, у овом Упутству биће дате дефиниције и других појмова у оквиру релевантних поглавља упитника.

1.4. Метод прикупљања података

Подаци о пољопривредним домаћинствима /газдинствима као и предузетницима прикупљаће се САРИ методом која подразумева лични интервју на терену при чему се подаци уносе на лаптоп/таблет у припремљени електронски образац.

1.5. Методологија оквира за Пробни Попис

Прикупљање података би се радило на два принципа у урбаним и руралним срединама. У руралним срединама би се прикупљање обављало по принципу од "врата до врата" (пуни обухват свих домаћинстава у одабраним статистичким и пописним кируговима) без обзира да ли се ради о газдинствима обухваћеним Пописом становништва 2013 или не. У урбаним срединама би се прикупљање података обавило по принципу Листа Газдинстава користећи идентификационе податке из Пописа становништва 2013 као и

кориштењем идентификационих података из административних извора, односно упаривањем ова два извора података. У случајевима када рурално прелази у урбано и обратно користиће се ажуриране мапе и по њима ће се вршити Попис.

1.6. Вријеме и трајање Пробног Пописа пољопривреде

Пробни Попис пољопривреде у Босни и Херцеговини ће се провести у периоду од 15.6.-19.6.2026. године и трајаће 5 дана.

1.7. Критични моменат

Моменат од 14.6.2026. године у 24 часа тј. у поноћ између 14.6. и 15.6.2026. године сматра се критични моменат. Све промјене настале након критичног момента неће се уносити у упитник.

Референтни период Пробног Пописа односи се на:

- дан критичног момента (14.6.2026.), за податке о:
  - расположивом земљишту и
  - бројном стању стоке.
- пољопривредну годину (од 15.6.2025. до 14.6.2026.), односно на посљедњих 12

мјесеци од дана критичног момента, за податке о:

- кориштењу пољопривредног земљишта,
  - наводњавању и употреби ђубрива,
  - кориштеној механизацији и објектима,
  - радној снази и другим активностима на газдинству које доносе приход и
  - осталим подацима о газдинству.
- посљедње три године, за кориштење подстицајних средстава државе.

1.8. Заштита података

Лични и други подаци прикупљени у Пробном Попису пољопривреде представљају службене статистичке податке и као такви користиће се искључиво у статистичке сврхе и неће се објављивати као појединачни, односно подлијежу посебној заштити, која ће бити осигурана у свим фазама реализације Пробног Пописа пољопривреде.

Непосредни извршиоци дужни су да поступају у складу са Законом о статистици на нивоу БиХ и на ентитетским нивоима, Одлуком о припреми, провођењу и дисеминацији резултата Пробног Пописа пољопривреде у Босни и Херцеговини као и Законом о заштити личних података на нивоу БиХ и на ентитетским нивоима и да податке до којих долазе у току пописивања чувају као пословну тајну.

II ПОПУЊАВАЊЕ УПИТНИКА

Поглавље 1. Идентификациони подаци домаћинства / предузетника

У овом поглављу уписују се обавезни подаци :

Идентификациони број домаћинства/предузетника–шифра 0101

ИД објекта –шифра 0102

ИД пописивача –шифра 0103

ИД контролора-шифра 0104

Ентитет/БД БиХ : уписује се број ентитета: за Федерацију уписује се број 1 , за РС број 2 и за Брчко број 3-шифра 0105

Регион /Кантон-шифра 0106

Рурално /урбано насељено мјесто-шифра 0107

Име носиоца домаћинства /назив предузетника–шифра 0108

Име оца или мајке носиоца домаћинства –шифра 0109

Презиме носиоца домаћинства –шифра 0110

Матични број предузетника– шифра 0111

Матични број јединице предузетника –шифра 0112

Општина /град- шифра 0113

Насељено мјесто – шифра 0114

Шифра пописног круга – шифра 0115

Шифра општине/ града – шифра 0116

Шифра насељеног мјеста – шифра 0117

Улица – шифра 0118

Кућни број - шифра 0119

Додатак-шифра 0120

Број улаза –шифра 0121

Број стана –шифра 0122

Органска производња: одговара се са одговором ДА или НЕ (да ли се бави органском производњом или не) –шифра-0123

Да ли је газдинство заведено у регистар фарми: одговара се са ДА или НЕ –шифра 0124

Да ли је газдинство заведено у ВИС: одговара се са ДА или Не –шифра 0125

Да ли је газдинство у попису становништва 2013: одговара се са ДА или НЕ-шифра 0126

Правни статус: уписује се редни број 1 за породично газдинство и редни број 2 за предузетника-шифра 0127.

Број неуспјелих посјета: уписује се за прву неуспјелу посјету –шифра 0128, другу –шифра 0129 и трећу 0130

Датум пописивања –шифра 0131

Вријеме почетка пописивања –шифра 0132

Вријеме завршетка пописивања-шифра 0133

Поглавље 2. Статус домаћинства (означи одговарајући статус)

У зависности од ситуације на терену, пописивач је у обавези да за свако домаћинство из Адресара означи одговарајући статус (шифра 0201)

Уписује се статус домаћинства:

1. Домаћинство/предузетник се пописује.
Ако се домаћинство /предузетник пописује онда се прелази на поглавље 3. упитника и настави пописивање.
2. Ако адреса није пронађена, иде се на Поглавље 21 и заврши пописивање.
3. Ако пописивач приликом пописивања затекне празну кућу (људи се одселили) или срушени стамбени објект, иде се на Поглавље 21 и заврши пописивање.
4. Пописивач је посјетио домаћинство /предузетника три пута, али није било никога, иде се на питање 7.
5. Дуплирано са домаћинством /предузетником по идентификационом броју-шифра 0202, иде се на питање 0202, затим на Поглавље 20 и заврши пописивање.
6. Домаћинство /предузетник је одбило сарадњу, прелази се на питање 6.1.

Уколико домаћинство / предузетник одбије да се пописује наводи се разлог одбијања –шифра 0203, иде се на питање 0203, затим на Поглавље 20 и заврши пописивање.

7. Ако након посјете 3 пута није нико пронађен или је домаћинство/ предузетник одбило да одговара, молимо да се процијени да ли се домаћинство/ предузетник бави пољопривредом, уписује се одговор Да или Не –шифра 0204, иде се на Поглавље 21 и заврши пописивање.

Поглавље 3. Општи подаци о домаћинству/предузетнику

1. Да ли је ваше домаћинство / предузетник имало пољопривредних активности (биљна производња или сточарство) у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026? (шифра 0301).

Уколико је одговор на ово питање „да“ прећи на Поглавље 4.

Уколико је одговор на ово питање „не“ прећи на питање 2 (шифра 0302).

2. Због чега ваше домаћинство/ предузетник није ангажовано у пољопривреди? (шифра 0302)

Овдје је могуће дати само један од понуђених одговора након чега се пописивање завршава.

Могући одговори су:

- 1) Домаћинство/ предузетник никад није било ангажовано у пољопривреди
Иде се на Поглавље 20 и заврши пописивање.
- 2) Домаћинство/ предузетник је престало са пољопривредном производњом и оставило земљиште необрађено,
Иде се на питање 0303, попуни Поглавље 20 и заврши пописивање.

Уколико је одабран овај одговор треба унијети површину необрађеног земљишта (шифра 0303) у мјерној јединици „дунум“.

- 3) Домаћинство/ предузетник је продало или дало земљиште у закуп другим лицима.
- 4) Домаћинство/ предузетник је продало сво земљиште другом лицу које се бави пољопривредом и иде се на питање 0304.

Уколико се одабере овај одговор потребно је унијети име и презиме (шифра 0304), насељено мјесто (шифра 0305) и општину/град боровка (шифра 0306) особе којој је продато земљиште.

- 5) Домаћинство/ предузетник је дало сво земљиште у закуп другом лицу које се бави пољопривредом. Иди се на питање 0304.

Уколико се одабере овај одговор потребно је унијети име и презиме (шифра 0304), насеље (шифра 0305) и општину/град (шифра 0306) боровка лица коме је земљиште дато у закуп. Иде се на Поглавље 20 и заврши пописивање.

Поглавље 4. Општи подаци о породичном газдинству/газдинству предузетника

Идентификациони подаци носиоца породичног газдинства/предузетника

Носилац породичног газдинства је особа (физичко лице) која је економски и законски одговорна за рад газдинства и на чије име функционише дотично газдинство, односно особа која преузима ризике рада.

У оквиру овог сета питања неопходно је уписати име носиоца газдинства/назив предузетника под шифром 0401 као и остале идентификационе податке који се односе на носиоца породичног газдинства и то: име оца/мајке носиоца газдинства (шифра 0402), презиме носиоца породичног газдинства (шифра 0403), као и датум рођења (дан, мјесец, година), односно јединствени матични број, скраћено ЈМБ, дан (шифра 0404_1), мјесец (шифра 0404_2), година (шифра 0404_3) и осталих 6 цифара из ЈМБ (шифра 0404_4).

Због уписивања или провјере тачног матичног броја носиоца породичног газдинства, пописивач би требао да тражи документа за личну идентификацију носиоца газдинства (лична карта, пасош, здравствена књижица и сл.), из којег може да се преузме матични број.

Уколико особа не посједује документ из кога се може преузети матични број, пописивач уписује датум рођења у предвиђено мјесто на упитнику (дан, мјесец и година), и то на основу усмене изјаве испитаника. Уколико испитанику нису познати дан и мјесец рођења, уписује се само година рођења носиоца газдинства.

1. Адреса носиоца породичног газдинства/сједиште предузетника

У оквиру овог сета питања, пописивач у одговарајућа поља уноси адресу становања носиоца породичног газдинства/ предузетника која обухвата назив општине/града (шифра 0405), насељено мјесто адресе носиоца газдинства/ предузетника (шифра 0406), улице (шифра 0407) и кућни број (0408).

Такође треба уписати број мобилног (шифра 0409) и фиксног телефона носиоца/управника (шифра 0410), обавезно уписати и позивни број, као и електронску адресу носиоца/управника (шифра 0411), уколико их носилац газдинства посједује.

2. Да ли је газдинство на адреси носиоца/управе обртника? (шифра 0412)

Уколико је одговор на ово питање „да“ прелази се на Поглавље 5. Праг, у супротном попуњава се сљедеће питање у овом поглављу.

3. На којој локацији је газдинство?

Локација породичног газдинства је мјесто на коме се одвија цјелокупна пољопривредна производња или њен главни дио. Локацију газдинства одређује испитаник. То је обично мјесто на коме се налазе пољопривредни објекти/зграде (нпр. административно – управни објекти, објекти за смештај стоке, стакленик/пластеник, хладњача за смештај пољопривредних производа и сл.) или највећа површина коришћеног пољопривредног земљишта. У случају да нема пољопривредног објекта по ком се локација може одредити, највећа површина коришћеног пољопривредног земљишта узмеће се као референтна локација.

У оквиру овог сета питања пописивач у одговарајућа поља уноси назив општине/града (шифра 0413) и насељеног мјеста локације газдинства (шифра 0414). Улицу локације газдинства (шифра 0415) и кућни број (шифра 0416) такође треба уписати уколико је то могуће (тј. ако постоји). Уколико се пописивање врши у насељеним мјестима у којима улице немају називе или не постоји нумерација кућа и станова, уписује се само назив насељеног мјеста, односно дијела насељеног мјеста (засеок) који мјештани употребљавају.

Мјесто становања носиоца газдинства сматра се истовремено и локацијом газдинства ако се налази унутар пет километара од мјеста где се одвија цјелокупна пољопривредна производња газдинства или њен главни дио.

На основу прикупљених података о површинама пољопривредног земљишта коришћеног током пољопривредне 2025/2026 године, бројног стање стокe на дан пописивања и продаје сопствених пољопривредних производа, путем апликације ће се аутоматски израчунати да ли газдинство обавља пољопривредну производњу изнад или испод постављеног прага.

Ако је задовољен бар један од граничних услова, интервју ће бити настављен у оквиру Упитника за попис пољопривреде (прелази се на Поглавље 7.), док ће се у супротном попунити подаци о површинама кориштеног пољопривредног земљишта и бројном стању стокe у газдинствима испод прага (Поглавље 6.) након чега се пописивање завршава.

Од пописивача се неће тражити да донесе одлуку да ли да настави са упитником или да престане, већ ће се руководити самом апликацијом.

Да би прешли постављене прагове (граничне услове) газдинство мора да задовољи један од постављених критеријума.

1. Да ли је газдинство продавало сопствене производе у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026.? (шифра 0501)

Уколико је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године повремено или стално продавало сопствене/властите пољопривредне производе на тржишту (зелене пијаце, властите продавнице или на газдинству) уписује се одговор 1 – „да“. У супротном се обиљежава одговор 2 – „не“.

Прећи на сљедеће питање без обзира на одговор.

2. Да ли газдинство обрађује 3 или више дунума пољопривредног земљишта (укључујући угар)? (0502)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

3. Да ли газдинство обрађује 2 или више дунума ораница и башта/вртова? (шифра 0503)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

4. Да ли газдинство узгаја кромпир на површини 1 дунум или више? (шифра 0504)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

5. Да ли газдинство узгаја поврће на површини 1 дунум или више? (шифра 0505)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

6. Да ли газдинство узгаја ароматично биље на површини 2 дунума или више? (шифра 0506)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

7. Да ли газдинство користи 1 или више дунума воћњака? (шифра 0507)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

8. Да ли газдинство користи 0,9 или више дунума винограда? (шифра 0508)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

9. Да ли газдинство користи 1 или више дунума маслињака? (шифра 0509)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

10. Да ли газдинство користи 100 m² или више пластеника и стакленика? (шифра 0510)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

11. Да ли газдинство посједује расаднике на 100 m² или више ? (шифра 0511)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

12. Да ли газдинство узгаја 1 или више говеда? (шифра 0512)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

13. Да ли газдинство узгаја 2 или више свиња? (шифра 0513)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

14. Да ли газдинство узгаја 3 или више оваца? (шифра 0514)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

15. Да ли газдинство узгаја 3 или више коза? (шифра 0515)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

16. Да ли газдинство узгаја 15 или више перади? (шифра 0516)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7., уколико је одговор „не“ прећи на сљедеће питање.

17. Да ли газдинство има 5 или више кошница пчела? (шифра 0517)

Уколико је одговор „да“, прећи на поглавље 7.

Поглавље 6. Површине кориштеног пољопривредног земљишта и бројно стање стоке у газдинствима испод прага

1. Да ли користите башту / врт (шифра 0601)

Под баштом/вртом се, за потребе пописа, подразумејува пољопривредна површина до 500 m² на којој се гаје пољопривредни производи намијењени за сопствену потрошњу чланова газдинства, при чему

газдинство може повремено да продаје вишак производа из баште, која је обично одвојена од остале пољопривредне површине и најчешће се налази поред куће (тзв. окућница). Површина се уписује у метрима квадратним (m²). Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину у m² (шифра 0602), у случају одговора „не“ прећи на питање 2.

Међутим, уколико су се на површини поред куће гајили производи намијењени за продају (било на отвореном или под заштитом), онда ова површина мора бити обухваћена другом, одговарајућом категоријом кориштеног земљишта (оранице, воћњаци, виногради, расадници, остали вишегодишњи засади на отвореном, вишегодишњи засади у заштићеном простору), чак и ако један дио тих производа троше чланови газдинства за сопствене потребе. Уколико су се на овој површини гајили усјеви за исхрану стоке, и поред тога што је та стока намијењена за сопствену исхрану чланова газдинства, ова површина се обухвата другом, одговарајућом категоријом кориштеног земљишта (нпр. у оквиру крмног биља).

Од површине баште/врта посебно се приказује површина на којој се у посматраној пољопривредној години гајило поврће (шифра 0616) и то за сопствене потребе чланова газдинства. Површина се уписује у квадратним метрима (m²).

Од површине баште/врта посебно се приказује површина под пластеницима и стакленицима на којој се гаје пољопривредни производи намијењени за сопствену потрошњу чланова газдинства (шифра 0620), без обзира на врсту усјева која се под њима гаји (поврће, цвијеће, воће, сјеменски и садни материјал).

2. Да ли користите оранице укључујући пластенике и стакленике? (шифра 0603)

Подаци се односе на површину пољопривредног земљишта које је у периоду посматране пољопривредне године редовно обрађивано/кориштено, а усјеви су били сијани/сађени по утврђеном реду (плодореду), укључујући земљиште под вишегодишњим усјевима на ораницама, као и земљиште на одмору (угари). Подаци о површинама под ораницама се исказују у дунумима.

Ако се неки усјев налази на ораници пет и више година (нпр. мјешавина трава), онда се та површина не сматра ораницом, већ се обухвата другом, одговарајућом категоријом кориштеног земљишта (у овом случају ливадом). Међутим, површине под одређеним вишегодишњим усјевима, нпр. јагоде, руже, хмељ и др., укључују се у оранице чак и ако заузимају земљиште дуже од пет година.

У оквиру питања 2 (Оранице) уписују се површине које су у претходној пољопривредној години биле под:

- житима,
- махунаркама (за суво зрно),
- корјенасто- кртоластим биљем,
- индустријским биљем,
- поврћем, бостаном и јагодама,
- цвијећем и украсним биљем,
- крмним биљем које се жање зелено,
- сјеменским и садним материјалом за продају,
- осталим усјевима на ораницама,
- угарима.

Уколико се једна иста површина ораница и башта користила у посматраном периоду за различите усјеве или засаде (истовремено или једно за другим), она се приказује само једном, и то под главним усјевом (главни усјев је усјев са највећом производном вриједношћу).

На ово питање (шифра 0603) у случају одговора са „да“ прећи на поље под шифром 0604 и унијети површину у m^2 , у случају одговора „не“ прећи на питање број 3.

3. Да ли обрађујете воћњак укључујући пластенике и стакленике? (шифра 0605)

Воћњаци представљају површине на којима су засађена стабла воћака. Уписују се површине свих воћњака, родних и младих, без обзира на то како су стабла уређена, колико је растојање између стабала и да ли се примјењују агротехничке мјере обраде, тј. без обзира на то да ли су воћњаци плантажни или нису. Уколико су се између редова воћа гајили други усјеви, површина под тим усјевима такође се урачунава у површину воћњака.

У површину воћњака не укључују се површине под појединачним стаблима воћа на окућницама и другим површинама.

Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину (шифра 0606), а у случају одговора „не“ прећи на питање 4.

4. Да ли обрађујете виноград ? (шифра 0607)

Уписује се површина земљишта на којој су засађени чокоти винове лозе у везаном узгоју. Уписује се површина под виновом лозом, родном и младом.

Уколико су се у винограду, између редова чокота, гајили други усјеви, површина под тим усјевима такође се урачунава у површину винограда.

Не укључују се површине под појединачним чокотима винове лозе на окућницама и другим површинама.

Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину у m^2 (шифра 0608) у случају одговора „не“ прећи на питање број 5.

5. Да ли обрађујете маслињак ? (шифра 0609)

Уписују се површине свих маслињака, родних и младих, без обзира на то како су стабла уређена, колико је растојање између стабала и да ли се примјењују агротехничке мјере обраде, тј. без обзира на то да ли су маслињаци плантажни или нису. Уколико су се између редова маслине гајили други усјеви, површина под тим усјевима такође се урачунава у површину маслињака. Не укључују се површине под појединачним стаблима маслине на окућницама и другим површинама.

Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину (шифра 0610) у случају одговора „не“ прећи на питање број 6.

6. Да ли користите ливаде и пашњаке за производњу сијена или испашу ? (шифра 0611)

То су површине које се користе за производњу сијена тј. кошење или испашу стоке пет и више година, или се користе за производњу енергије. Ливаде и пашњаци који се у посматраној пољопривредној години нису косили, односно нису се користили за испашу стоке нити за производњу енергије укључују се у некоришћено пољопривредно земљиште.

Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину у m^2 (шифра 0612), а у случају одговора „не“ прећи на питање број 7.

7. Ово је ваше укупно обрадиво пољопривредно земљиште? (шифра 0613)

Укупна површина обрадивог пољопривредног земљишта представља збир кориштених површина под пољима: 0602, 0604, 0606, 0608, 0610, 0612.

Поље под шифром 0613 биће аутоматски израчунато у m^2 .

8. Да ли се слажете? (шифра 0614)

Да ли се слажете са горе наведеним наводима? Ако је одговор „не“ прећи на питање 9. а ако је одговор „да“ прећи на питање 10.

9. Колика ја укупна површина вашег обрадивог пољопривредног земљишта? (шифра 0615)

У поље унијети одговарајући број у m^2 .

10. Да ли производите поврће? (не укључујући кромпир) (шифра 0616)

Податак се односи на површине које су у посматраном периоду биле под свјежим повћем (грашак за зрно-намијењен за људску исхрану, бијели лук, црни лук, купус, карфиол, мрква, парадајз, паприка, краставац, остало поврће- које укључује боранија, зелена салата, цвекла, шпинат, блитва, броколи, тиквице, пашканти, келераба, целер, ротквица, бундева печенка, кукуруз шећерац и кокичар), јагоде и бостан (диње и лубенице), без обзира на начин гајења (на отвореном, под ниском или високом заштитом). Уколико је одговор „не“ прећи на питање 1., а у случају одговора „да“ прећи на поље (шифра 0617) и унијети површину у m^2 .

11. Да ли производите кромпир? (шифра 0618)

Уписују се површине под кромпиром које обухватају рани и касни кромпир. Укључене су и површине под сјеменским кромпиром за продају.

Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину m^2 (шифра 0619), а у случају одговора „не“ прећи на питање под бројем 12.

12. Да ли имате производњу у пластенику или стакленику? (шифра 0620)

Одговорити са да или не. У случају одговора „да“ унијети површину m² (шифра 0621), а у случају одговора „не“ прећи на питање под бројем 13.

13. Да ли газдинство узгаја стоку (свиње, овце, козе, коње), живину/перад и/или пчеле? (шифра 0622)

Уколико газдинство узгаја стоку, (свиње, овце, козе, коње) живину/перад и/или пчеле, неопходно је означити одговор „Да“, и прећи на питање 14. (Свиње). Уколико је одговор „Не“, иде се на поглавље 20. и завршава интервју.

14. Да ли узгајате свиње? (шифра 0623)

У оквиру овог питања уписује се број свиња које узгаја газдинство без обзира на власништво, све категорије укупно, са стањем на дан пописивања 2026. године.

Одговорити са „да“ или „не“. У случају одговора „не“ прећи на питање број 15. а у случају одговора „да“ прећи на поље шифра (0624) и унијети укупан број свиња.

15. Да ли узгајате овце? (шифра 0625)

Одговорити са „да“ или „не“, уколико је одговор „не“ прећи на питање број 16., а уколико је одговор „да“ прећи на поље под шифром 0626 које подразумева број одраслих оваца, а у ту категорију спадају:

- Јагњене и први пут припуштене овце за производњу млијека,
- Женска грла старости преко једне године, која су се најмање једном јањила, као и први пут припуштена грла од којих се очекује први подмладак, а која се користе или ће се користити за производњу млијека за људску исхрану и/или прераду. У ову категорију се убрајају и засушене музне овце излучене из приплода без обзира да ли се тове у периоду до клања или не,
- Јагњене и први пут припуштене овце за производњу меса,
- Женска грла старости преко 1 године, која су се најмање једном јањила, као и први пут припуштена грла од којих се очекује први подмладак, а које се користе за производњу јањади (меса),
- Остале овце (овнови, јалове овце).

16. Да ли узгајате козе? (шифра 0627)

Одговорити са „да“ или „не“. У случају одговора „не“ прећи на питање број 17., а у случају одговора „да“ прећи на поље, шифра 0628, и унијети укупан број одраслих коза.

У оквиру овог питања уписује се укупно бројно стање одраслих коза које газдинство узгаја, са стањем на дан 14.6.2026. године.

-Укупан број женских грла, старости преко једне године која су први пут припуштена и од којих се очекује први подмладак, а које се користе за производњу млијека за људску исхрану и/или прехрану, односно за производњу меса (јаради).

-Козе већ јарене.

-Укупан број женских грла старости преко 1 године, која су се најмање једном јарила, а које се користе/ће за производњу и/или прераду или за производњу меса (јаради). У ову категорију се убрајају и засушене музне козе.

-Остале козе (јарчеви, јалове козе).

17. Да ли узгајате кокошке носиље? (шифра 0629)

Одговорити са „да“ или „не“. У случају одговора „не“ прећи на питање број 18 а у случају одговора „да“ прећи на поље (шифра 0630) и унијети укупан број грла кокошки носиља.

Укупан број грла кока носиља које су достигле одређену полну зрелост, односно вријеме ношење јаја због чега се и узгајају, без обзира на то да ли се снешена јаја користе за насад или исхрану (конзумна јаја).

Укључују се излучене коке носиље, као и кокице непосредно прије проношења, уколико су смјештене заједно са кокошкама носиљама.

18. Да ли товите пилиће? (шифра 0631)

Одговорити са „да“ или „не“. У случају одговора „не“ прећи на питање број 19 а у случају одговора „да“ прећи на поље (шифра 0632) и унијети укупан број грла пилића за тов/бројлери.

Пилићи за тов/бројлери подразумевају укупан број грла пилића у тову (тешких линијских хибрида), који се гаје у интензивним условима ради производње меса, које за 6–8 недеља постигне 1,8–2 (и више) kg живе масе, при којој се коље. Нису укључена једнодневна грла.

19. Да ли узгајате пчеле? (шифра 0633)

Одговорити са „да“ или „не“.

Уколико је одговор „да“ уписати број кошница у поље (шифра 0634) и завршити пописивање, уколико је одговор „не“, прећи на питање 20.

Пчелиња друштва (кошнице)

Укупан број пчелињих друштава у кошницама, без обзира на врсту кошнице, које се држе за производњу меда. Свако друштво (рој) пчела се евидентира као једна кошница, без обзира на природу и врсту пчелињака.

20. Да ли узгајате коње? (шифра 0635)

Уколико је одговор "да" уписати број коња (шифра 0636) и завршити интервју, уколико је одговор „не“, иде се на Поглавље 20. и заврши пописивање.

1. Да ли је на вашем газдинству потрошено више сопствених пољопривредних производа него што је продано? (шифра 0701)

Уколико је газдинство потрошило за своје потребе више од пола (више од 50%) вриједности производа из сопствене производње, тј. више је потрошило за исхрану чланова газдинства, за исхрану стоке и сл. него што је продало у посматраном периоду, одговор је „да“. У супротном, одговор је „не“. Одговор се уписује на основу процјене даваоца података. Ово питање се поставља само ако је у у поглављу 5. питање под бројем 1. одговор „да“.

2. Да ли је ваша производња (искључујући баште) сертификована или је у поступку да се сертификује као органска? (шифра 0702)

Одговор је „да“ само за газдинства која посједују званичан сертификат да производе биљне и животињске производе примјеном метода органске производње, или су у фази преласка на органску производњу. У супротном одговор на ово питање је „не“.

Поглавље 8. Пољопривредно земљиште

По завршеном уносу општих података о породичном пољопривредном газдинству (Поглавље 1.), прелази се на сет питања о пољопривредном земљишту у оквиру „Поглавља 8.“ упитника.

Подаци о обрађеном земљишту (пољопривредном) се односе на стање на дан пописивања газдинства и на земљиште лоцирано на територији Босне и Херцеговине.

Површине се приказују у дунумима, са једним децималним мјестом. Изузетак су подаци о површини баште који се приказују у метрима квадратним (m²). Уколико се површина добије у некој другој мјерној јединици, неопходно је податак претворити у дунуме.

1. Да ли сте у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. обрађивали баште/ вртове? (шифра 0801)

Под баштом се, за потребе пописа, подразумејева пољопривредна површина до 500 m² на којој се гаје пољопривредни производи намијењени за сопствену потрошњу чланова газдинства, при чему газдинство може повремено да продаје вишак производа из баште, која је обично одвојена од остале пољопривредне површине и најчешће се налази поред куће (тзв. окућница). Површина се уписује у квадратним метрима (m²)(шифра 0802).

Међутим, уколико су се на површини поред куће гајили производи намијењени за продају (било на отвореном или под заштитом), онда ова површина мора бити обухваћена другом, одговарајућом категоријом кориштеног земљишта (оранице, воћњаци, виногради, расадници, остали вишегодишњи засади на отвореном, вишегодишњи засади у заштићеном простору), чак и ако један дио тих производа троше чланови газдинства за сопствене потребе. Уколико су се на овој површини гајили усјеви за исхрану стоке, и поред тога што је та стока намијењена за сопствену исхрану чланова газдинства, ова површина се обухвата другом, одговарајућом категоријом кориштеног земљишта (нпр. у оквиру крмног биља).

Ако пописано газдинство није користило/обрађивало баште/вртове у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“, а затим прећи на питање 2. – „Да ли сте у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. обрађивали оранице?“ (шифра 0805).

Напомена:

Под баштама се не подразумијева површина око куће под украсним цвјећњацима и биљем, травњацима и сл. (шв. површина за одмор и рекреацију). Ове површине уписују се у Пољављу 10. „Остало пољопривредно и непољопривредно земљиште“, ишање 6. – „Колика је површина под групим земљиштем?“ (1017).

Примјер:

Кућни плац је површине 1 дунум односно 1000 м². У посматраној пољопривредној години, газдинство је поред куће тајило поврће (зелена салаја) под власеником, за прогају, на површини од 300 м². На површини од 100 м² тајени су црни лук на овореном (50 м²) и мрква под власеником (50 м²) за исхрану чланова газдинства. Остала површина је под травњаком и кућом.

Уштиник треба поунити на следећи начин:

Под баштом се подразумијева само површина под поврћем које је тајено за исхрану чланова газдинства – 100 м². Под шифром 0802 (Површине под баштама) треба уписати 100 м².

С обзиром на то да је зелена салаја под власеником тајена за прогају, површина од 300 м², односно 0,3 дунума биће приказана у оквиру одговарајуће категорије ораница и башта, под „Остало свеже поврће“ (0852).

Башта / Врт

Да ли сте у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. обрађивали оранице? (шифра 0805)

Подаци се односе на површину ораница које су се у периоду посматране пољопривредне године редовно обрађивале/користиле, а усјеви су били сијани по утврђеном реду (плодореду), укључујући земљиште под вишегодишњим усјевима на ораницама, као и земљиште на одмору (угари). Подаци о површинама под ораницама се исказују у дунумима.

Ако се неки усјев налази на ораници пет и више година (нпр. мјешавина трава), онда се та површина не сматра ораницом, већ се обухвата другом, одговарајућом категоријом кориштеног земљишта (у овом случају ливадом). Међутим, површине под одређеним вишегодишњим усјевима, нпр. јагоде, руже, хмељ и др., укључују се у оранице чак и ако заузимају земљиште дуже од пет година.

У оквиру питања 2 (Оранице) уписују се површине које су у претходној пољопривредној години биле под:

- ▶ житима,
- ▶ сухим махунаркама,
- ▶ корјенасто-кртоластим биљем,
- ▶ индустријским биљем,
- ▶ крмним биљем које се жање зелено,
- ▶ поврћем (искључујући кромпир), бостаном и јагодама,
- ▶ цвијећем и украсним биљем,
- ▶ сјеменским и садним материјалом,
- ▶ угарима.

Оранице које у референтном периоду нису биле кориштене из економских, социјалних и других разлога спадају у површине некориштеног пољопривредног земљишта (шифра 1013).

Површине на којима је произведен сјеменски и садни материјал за потребе газдинства сврставају се у оквиру одговарајуће врсте усјева. Површине на којима је произведен сјеменски и садни материјал за продају уписују се под „Сјеменски и расад за продају“ (шифре 0860 и 0861), осим површина под житима, махунаркама, кромпиром и усјевима за производњу уља, како је и означено на Упитнику у напомени.

Напомена:

Уколико се једна исти површина ораница и башња користила у њомајраном њериоду за различите усјеве или засаде (истиовремено или једно за другим), она се њриказује само једном, и њо њод њлавним усјевом (њлавни усјев је усјев са највећом њпроизводном вриједношћу).

Подаци за питања под шифрама од 0806 до 0813, односе се на површину земљишта под житима која се жању суха ради зрна, без обзира на употребу (укључујући жита која се користе за производњу енергије и производњу сјемена за продају). Површине под житима која се жању у зеленом стању ради исхране стоке уписују се у оквиру крмног биља (нпр. кукуруз за силажу, шифра 0833).

Пшеница (шифра 0806)

Обична пшеница, пир, једнозрна пшеница, пољска пшеница и друге врсте из породице Тритицум узгајају се за сличне квалитете.

Обична пшеница, пир и једнозрна пшеница сију се прије или током зиме.

Обична пшеница, пир и једнозрна пшеница сију се у прољеће.

Раж (шифра 0807)

Раж се сије било када.

Јечам (шифра 0808)

Јечам се сије прије или током зиме, те у прољеће.

Зоб (шифра 0809)

Зоб се сије било када и бере се непосредно прије зрелости.

Кукуруз за зрно (шифра 0810)

Кукуруз се жање за зрно, као сјеме или са клипом кукуруза.

Тритикале (шифра 0811)

Тритикале, бере се непосредно прије зрелости.

Хељда (шифра 0812)

Остале житарице за зрно (шифра 0813)

Житарице посијане као чисти усјеви без смјеса са другим усјевима, пожњевене за зрно, а које нису забиљежене другдје под претходним ставкама, као што су просо, сјеме канаринца, квиноја и друге житарице које нису другдје разврстане.

Жита – укупно (шифра 0814)

Збир површина под житима, од шифре 0806 до шифре 0813, као што је означено на Упитнику. Уносом података у поља под шифрама 0806–0813, поље под шифром (0814) биће аутоматски израчунато.

Подаци за питања под шифрама 0815–0816 односе се на површине на којима су се у посматраном периоду производиле махунарке које се жању сухе ради зрна, без обзира на употребу (укључујући махунарке које се користе за производњу енергије и за производњу сјемена за продају). Површине са којих се жању зелене махунарке приказују се у оквиру поврћа (нпр. грашак за зелено зрно, уписује се у оквиру поврћа (без кромпира - шифре 0850 и 0851) или у оквиру крмног биља (нпр. сточни грашак – сточни грашак, шифра 0838 или за неку другу махунарку која се жање зелено у групу остало биље које се жање зелено – шифра 0840).

Осушене махунарке и протеински усјеви убрани сухи за зрно, без обзира на употребу (укључујући сухе махунарке које се користе за сточну храну, прехрану људи или производњу обновљиве енергије).

Грах (шифра 0815)

Сухи обични грах / грах / махуне

Уписује се површина под грахом само уколико је грах главни усјев. Укључене су и површине за производњу сјемена за продају, као што је то и наглашено у Упитнику.

Остале сухе махунарке (шифра 0816)

Уписују се површине осталих махунарки као што су боб, сочиво, леблебија и др. Уколико је гајено више различитих култура, површине се исказују збирно. Укључене су и површине за производњу сјемена за продају, као што је то и наглашено у Упитнику.

Боб, сланутак, суха лећа, сухе грахорице и друге протеинске културе које се жању сухе за зрно.

Махунарке – укупно (шифра 0817)

Представља збир површина под махунаркама у оквиру шифре 0815 и 0816, као што је означено у Упитнику. Уносом података у поља под шифрама 0815 и 0816, поље под шифром 0817 биће аутоматски израчунато.

Искључује:

Махунарке, односно протеински усјеви убрани у свјежем стању (не сухи), које се користе за прехрану људи. Овдје се убрајају: свјежи грах, свјежи грашак и остале свјеже махунарке.

Подаци за питања под шифрама од 0818 до 0820 односе се на површине које су у посљедњих 12 мјесеци биле под корјенастим и кртоластим културама. Овдје група култура обухвата кромпир, шећерну репу, сточну репу и остале корјенасте и кртоласте културе. У ову групу се не укључује поврће за људску исхрану као што је мрква, цвекла, брокула, слатки кромпир и сл.

Кромпир (укључујући рани и сјеменски кромпир) (шифра 0818)

Уписују се површине под кромпиром које обухватају рани и касни кромпир. Укључене су и површине под сјеменским кромпиром за продају.

Кромпир (*Соланум туберосум* Л.). Овдје се убрајају: кромпир (гомољи *Соланум туберосум* Л.) без обзира на вријеме бербе и сјеменски кромпир.

Сточна репа (шифра 0819)

Сточна репа (*Бета вулгарис* Л.)

Остало корјенасто и кртоласто биље (шифра 0820) навести

Остали корјенасти усјеви који нису другдје разврстани (искључујући сјеме) као што су биљке из породице *Брассицае* које се жању углавном за сточну храну, без обзира ради ли се о коријену или стабљици, те друге биљке које се узгајају углавном за коријење за сточну храну, несврстано другдје (сточни кељ, крмна репица, салтки кромпир за сточну храну и др.)

Корјенасто и кртоласто биље – укупно (шифра 0821)

Представља збир површина под корјенастим и кртоластим биљкама, од шифре 0818 до шифре 0820, као што је означено на Упитнику. Уносом података у поменута поља, поље под шифром 0821 биће аутоматски израчунато.

Подаци за питања под шифрама 0822–0830 односе се на површине које су у посматраном периоду биле под културама које се гаје за индустријску прераду (укључујући усјеве за производњу енергије).

Духан (шифра 0822)

Духан (*Никотиана табацум* Л.) који се узгаја ради лишћа.

Уљана репица (шифра 0823)

Уљана репица, сјеме (*Брассица напус* Л.), (*Брассица рапа* Л. вар. *олеифера* (Лам.)), без обзира да ли је сијана у прољеће или у зиму. Обухваћена је и површина за производњу сјемена за продају.

Сунцокрет (шифра 0824)

Сунцокрет, сјеме (*Хелиантус аннуус* Л.)

Уписати површину под сунцокретом која обухвата и површине за производњу сјемена за продају.

Соја (шифра 0825)

Соја (*Глуцине мах* (Л.) Меррил).

Остали усјеви за производњу уља (мак, лан за уље и др.) (шифра 0826)

Овом групом усјева обухвата се мак, сусам, рицинус, кикирики, тиква уљарица и други усјеви. Обухваћена је и површина за производњу сјемена за продају.

Лаванда (шифра 0827)

Лаванда (деспик, деспић, трма, тиерма, лат., Лавандула) су род биљака из породице Ламиацеае. Род лаванди укључује једногодишње и вишегодишње врсте, траволике врсте и грмове којих укупно има 49 врста.

Смиље (шифра 0828)

Смиље (смиљ, смилика, лат. Хелицхрусум), велики род једногодишњег раслиња, трајница, полугрмова и грмова из породице главочика.

Остало ароматично и љековито биље (шифра 0829)

Уписује се површина на којој су се гајиле биљке које се користе у фармацији или као зачини, а које нису претходно поменуте. Ароматичне, љековите и кулинарске биљке које се узгајају у фармацеутске сврхе, производњу парфема или људску прехрану. У љековито, ароматично и зачинско биље спада и ароматично, љековито и кулинарско биље произведено на отвореном или под заштитом или високо доступним покровом: Алоја, Анђелика, Босиљак, Ловор, Камилица, Ким, Власац, Копар, Коморач, Линцура, Конопља, Јасмин, Лаванда, Невен, Метвица, Мак, Трпутац, Ружа, Шафран, Кадуља, Мајчина душица, Валеријана. итд...

Остало индустријско биље (шифра 0830)

У ову групу спада нпр. кинески шаш уколико се не користи за производњу енергије, царевац, стевија, шећерна трска, равни тепих или ролана трава (готова травната површина која се полаже у ролама) и др. Уколико је гајено више различитих култура, површине се исказују збирно.

Индустријско биље – укупно (шифра 0831)

Представља збир површина под индустријским биљем од шифре 0822 до шифре 0830, као што је означено у Упитнику. Уносом података у поља под шифрама од 0822 до 0830, поље под шифром 0831 биће аутоматски израчунато.

Крмно биље

Овдје спадају:

- Житарнице, индустријско биље и други обрадиви усјеви који се жању и/или користе зелени,
- Усјеви који се не користе на газдинству, али се продају, било за директну употребу на другим пољопривредним газдинствима или индустрији,
- Биљке које се користе на властитом газдинству као сточна храна,
- Производња биомасе од зеленог кукуруза,
- Биљке које се користе за производњу енергије,

Подаци се односе на површине на којима су се у посматраном периоду налазили једногодишњи или вишегодишњи усјеви намијењени углавном за исхрану стоке (крмно биље).

Уписују се површине које су у посматраном периоду биле под крмним биљем у ротацији са другим усјевима до пет година. То могу бити биљке које се жању зелене (без обзира на то да ли су се користиле као сијено,

силажу или у свјежем стању, или за производњу енергије), нпр. сточни грашак, луцерка/дјетелина и сл., као и корјенасто крмно биље (нпр. сточна репа, сточни купус и келј).

Вишегодишње траве и смјесе трава (укључујући љуљ) (шифра 0832)

Површине под травама и мјешавинама трава су површине засијане појединачним једногодишњим или вишегодишњим травама (љуљ, класача, попино прасе, ливадски вијук, лисичији реп, суданска трава, жути овсик и сл.), или њиховим мјешавинама, или мјешавинама трава и дјетелина, или мјешавинама трава и житарица (тритикале), које су намијењене за испашу, сијено или силажу.

Кукуруз за силажу (зелена маса)(шифра 0833)

Уписује се површина засијана кукурузом који се користи у зеленом стању за исхрану стоке или за силажу. Овдје се убрајају сви облици кукуруза (Зеа маус Л.) који се узгајају углавном за силажу (цијели клип, дијелови или цијела биљка) и не жању се за зрно. Односи се на кукуруз убран као цијела биљка са 65% до 70% садржаја воде и када је плод незрео. Овај распон садржаја воде добро функционише за сточну храну или обновљиву енергију и за њено чување у силосима.

Остала жита која се жању зелена (шифра 0834)

Уписује се површина жита (искључујући кукуруз за силажу и жита за производњу зрна) које се жање у зеленом стању и користи за исхрану стоке, или за производњу енергије (производња биомасе). У остала жита која се жању зелена спадају: једногодишњи сирак, хељда, раж, тритикале и пшеница.

Дјетелине и смјесе дјетелина (шифра 0835)

Овдје спадају:

- Све махунарке убране зелене као цијела биљка и мјешавине претежно махунарки (обично >80 %) крмног биља и траве или других биљака, убране зелене, као силажа или осушено сијено,
- Једногодишње или вишегодишње дјетелине чисте или у смјеси с другим врстама,

Легуминозе које се жању зелене (као цијела биљка) и користе углавном за сточну храну или за енергију. У крмне легуминозе спадају нови или стари узгој луцерке и дјетелине, без обзира на врсту, као и остале крмне легуминозе непоменуте до сада, нпр. лупина, сточни боб, жути звијездан, кокотац, уров, састрица и др.

Луцерка (шифра 0836)

Уписује се површина под Луцерком / алфаалфа (Медицаго спп.) узгајана сама или с високим постотком у мјешавини. У ову категорију се убрајају:

- Луцерка – плави цвијет (Медицаго сатива Л.)
- Луцерка – жути цвијет (Медицаго фалцата Л.)

Хибриди луцерке

Грахорица (шифра 0837)

Уписује се површина под грахорицом (лат. Вициа, син. Фаба) која чини велики биљни род са око 50 врста и подврста на нашим просторима.

Сточни грашак (шифра 0838)

Уписује се површина под грашком (Писум сативум Л.) који се дијели на онај за људску исхрану и онај за исхрану стоке. У овом случају се уноси површина под грашком који се користи за исхрану стоке у зеленом стању.

Травно- дјетелинске смјесе (шифра 0839)

Уносе се површине под свим врстама мјешавина трава и дјетелина које се жању у зеленом стању и које нису обухваћене смјесама дјетелина.

Овдје се убрајају краткотрајне и вишегодишње травно – дјетелинске смјесе:

Краткотрајне травно – дјетелинске смјесе: То су једноставне смјесе са 2-3 компоненте и с ниским учешћем трава (10-30%). Код нас је то најчешће смјеса 80% црвене дјетелине и 20% талијанског љуља.

Вишегодишње травно – дјетелинске смјесе: Овакве смјесе се састоје обично од 3-5 компонената, осим код станишта погодних за луцерку, гдје се уз њу додају 1-2 врсте трава, с учешћем 5-20%. Иначе је у правилу учешће трава већи него код краткотрајних смјеса (20-50%).

Остало крмно биље које се жање зелено (шифра 0840)

Остали једногодишњи и вишегодишњи (до 5 година) ратарски усјеви који се жању зелени, намијењени углавном за сточну храну, који нису до сада споменути, као нпр. љуљ, мухар, просо, сунцокрет који се жању зелени и сл.

Крмно биље које се жање зелено – укупно (шифра 0841)

Представља збир површина под крмним биљем. Уносом података у наведена поља од 0832 до 0840, поље под шифром 0841 биће аутоматски израчунато.

Поврће: диње, лубенице и јагоде

Овдје се убраја:

- Свјеже поврће, диње, лубенице и јагоде узгојене на обрадивом земљишту на отвореном у плодореду с другим пољопривредним усјевима (жита, крмно биље, уљано сјемење и плодови, шећерна репа, дуван и др.),
- Свјеже поврће, диње, лубенице и јагоде узгојене на обрадивом земљишту на отвореном у плодореду искључиво с поврћем, цвијећем и украсним биљем,
- Свјеже поврће, диње, лубенице и јагоде узгојене под ниском или високом заштитом,
- Корјенасти усјеви првенствено намијењени људској прехрани који се на крају дјелимично користе као сточна храна због проблема с квалитетом.

Искључују се:

- Усјеви који нису намијењени људској исхрани,
- Корјенасти усјеви који се узгајају за сточну храну,

- Сухе махунарке и протеински усјеви,
- Површине и производња са башти/вртова:

Парадајз (шифра 0842)

Паприка (шифра 0843)

Краставац (шифра 0844)

Купус (шифра 0845)

Зелане салата (шифра 0846)

Лук црвени (шифра 0847)

Лук бијели (шифра 0848)

Мрква (шифра 0849)

Грашак за зелено зрно (махуна) (шифра 0850)

Боранија (махуна) (шифра 0851)

Остало свјеже поврће (шифра 0852)

Односи се на свјеже поврће свих врста купусњача, лиснатог и стабљикастог поврћа, корјенасто-кртоластог и луковичастог поврћа, свјежих махунарки, а које нису нигдје наведене у упитнику. Овдје спадају брокула, прокула, праса, першун, ротквица, целер, цвекла, патлиџан, грах махуна, итд.).

Диње (шифра 0853)

Лубенице (шифра 0854)

Јагоде (шифра 0855)

Поврће на отвореном за потрошњу у свјежем стању у дунумима – укупно (шифра 0856_1)

Представља збир површина под парадајзом (шифра 0842_1), под паприком (шифра 0843_1), под краставцем (шифра 0844_1), под купусом (шифра 0845_1), под зеленом салатом (шифра 0846_1), под црвеним луком (шифра 0847_1), под бијелим луком (0848_1), под мрквом (шифра 0849_1), под грашком за зелено зрно (шифра 0850_1), под боранијом (шифра 0851_1), под осталим свјежим поврћем (шифра 0852_1), под дињама (шифра 0853_1), под лубеницама (шифра 0854_1) и под јагодама (шифра 0855_1).

(=0842_1+0843_1+0844_1+0845_1+0846_1+0847_1+0848_1+0849_1+0850_1+0851_1+0852_1+0853_1+0854_1+0855_1)

Поврће на отвореном за прераду у дунумима – укупно (шифра 0856_2)

Представља збир површина под парадајзом (шифра 0842_2), под паприком (шифра 0843_2), под краставцем (шифра 0844_2), под купусом (шифра 0845_2), под зеленом салатом (шифра 0846_2), под црвеним луком (шифра 0847_2), под бијелим луком (0848_2), под мрквом (шифра 0849_2), под грашком за зелено зрно (шифра 0850_2), под боранијом (шифра 0851_2), под осталим свјежим поврћем (шифра 0852_2), под дињама (шифра 0853_2), под лубеницама (шифра 0854_2) и под јагодама (шифра 0855_2).

(=0842_2+0843_2+0844_2+0845_2+0846_2+0847_2+0848_2+0849_2+0850_2+0851_2+0852_2+0853_2+0854_2+0855_2)

Поврће под стакленицима и пластеницима у m² (шифра 0856_3)

Представља збир површина под парадајзом (шифра 0842_3), под паприком (шифра 0843_3), под краставцем (шифра 0844_3), под купусом (шифра 0845_3), под зеленом салатом (шифра 0846_3), под црвеним луком (шифра 0847_3), под бијелим луком (0848_3), под мрквом (шифра 0849_3), под грашком за зелено зрно (шифра 0850_3), под боранијом (шифра 0851_3), под осталим свјежим поврћем (шифра 0852_3), под дињама (шифра 0853_3), под лубеницама (шифра 0854_3) и под јагодама (шифра 0855_3).

(=0842_3+0843_3+0844_3+0845_3+0846_3+0847_3+0848_3+0849_3+0850_3+0851_3+0852_3+0853_3+0854_3+0855_3)

Исказује се површина поврћа у стакленицима или под фиксним или мобилним високим покривачем (стакло, тврда или флексибилна пластика), који је приступачан људима за рад и који може имати уграђену уобичајену инсталацију (уређаји за наводњавање, гријање, провјетравање, осветљење и сл.)

Површине под усјевима који се једно вријеме узгајају под стакленим или пластичним покривачем а затим на отвореном уписаће се као површине под стакленицима и пластеницима, осим уколико период узгоја тих усјева у заштићеном простору није био екстремно кратак.

Ако се иста површина под наведеном заштитом користила више пута у посматраном периоду, евидентира се само једном. Такође, код вишеспратних стакленика рачунаће се само основна површина.

Поврће укупно (шифра 0857)

Збир поља: 0856_1 + 0856_2 + 0856_3*0,001

Цвијеће и украсно биље на отвореном (шифра 0858)

Уписују се површине ораница које су у посматраном периоду биле под цвијећем и украсним биљем на отвореном (искључујући расаднике).

Сво цвијеће и украсно биље намијењено за продају као резано цвијеће, лончанице, балконско цвијеће и биљке те као луковичасто цвијеће и друго украсно биље.

Цвијеће и украсно биље под стакленицима и пластеницима у m² (шифра 0859)

Од укупне површине под цвијећем и украсним биљем посебно треба исказати површине које су све вријеме или током већег дијела периода раста биле у стакленицима или под фиксним, односно, мобилним високим покривачем (стакло, тврда или флексибилна пластика).

Цвијеће и украсно биље

Сјеме и расад за продају на отвореном (шифра 0860)

Уписују се површине ораница на отвореном на којима се производи сјеменски и садни материјал за продају, као што је: сјеме корјенастог биља (осим кромпира и других корјенасто-кртоластих усјева код којих се коријење користи и као сјеме), крмног биља, трава, индустријског биља (осим уљарица) те сјемена и пресадница поврћа и цвијећа.

Дакле, не обухватају се површине за сјеме житарица, кромпира, махунарки и уљарица, као и површине на којима се гаје усјеви за сјеме и садни материјал за потребе газдинства (нпр. расад за производњу поврћа за потребе газдинства укључује се у одговарајућу врсту поврћа).

Сјеме и расад за продају под стакленицима и пластеницима у m^2 (шифра 0861)

Од укупне површине под сјеменом и расадом треба посебно исказати површину ораница под стакленицима и пластеницима на којима се производило сјеме и расад за продају, као што је: сјеме корјенастог биља (осим кромпира и других корјенасто-кртоластих усјева код којих се коријење користи и као сјеме), крмног биља, трава, индустријског биља (осим уљарица) те сјемена и пресадница поврћа и цвијећа.

Дакле, не обухватају се површине за сјеме житарица, кромпира, махунарки и уљарица, као и површине на којима се гаје усјеви за сјеме и садни материјал за потребе газдинства (нпр. расад за производњу поврћа за потребе газдинства укључује се у одговарајућу врсту поврћа).

Угари (шифра 0862)

Под угарима се подразумијевају површине ораница и башта које се у периоду посматране пољопривредне године нису користиле за пољопривредну производњу, већ су остављене „на одмору“ годину дана и улазе у плодоред (црни и зелени угар). Под црним угаром подразумијева се само заорана површина, а под зеленим угаром површина која је заорана и засијана усјевима за зелено ђубриво (дјетелина, лупина и сл.).

Међутим, уколико су површине „на одмору“ под једногодишњим или вишегодишњим усјевима који се користе за исхрану стоке у периоду од једне до пет година, уписују се у оквиру одговарајуће врсте крмног биља. Уколико се површине ораница и башта користе пет и више година за кошење сијена или испашу стоке, без обзира на то да ли су засијане или остављене да се саме затраве (запарложе), сврстаће се у одговарајућу категорију – ливаде или пашњаци.

Напомена:

Површине ораница и башта које су на одмору дуже од једне године и не користе се сврстаће се у некориштено пољопривредно земљиште (шифра 1013).

Црни и зелени угар

Оранице и баште – укупно (шифра 0863)

Представља збир површина под баштом/вртом (шифра 0802), под житима (шифра 0814), под сухим махунаркама (шифра 0817), под корјенасто-кртоластим биљем (шифра 0821), под индустријским биљем (шифра 0831), под крмним биљем које се жање зелено (0841), под поврћем (шифра 0857), под цвијећем и украсним биљем (шифре 0858 и 0859) и сјеменом и расадом за продају (шифре 0860 и 0861) и под угарима (шифра 0862). Уносом података у сва горе наведена поља, поље под шифром 0863 бити ће аутоматски израчунато.

$(=0802*0,001+0814+0817+0821+0831+0841+0857+0858+0859*0,001+0860+0861*0,001+0862)$

Напомена: Збир ће бити изражен у дунумима, за све површине изражене у метрима квадратним биће претворене у дунум.

Ораница

Поглавље 9. Воћњаци, маслињаци, виногради и расадници

1. Да ли обрађујете воћњак? (шифра 0901),

Ако пописано газдинство није користило/обрађивало воћњак у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 0901), а затим прећи на питање 5. – „Да ли обрађујете маслињак?“ (шифра 0926). Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 0901), прећи на попуњавање сљедеће табеле за површине воћњака (шифре: од 0902 до 0923).

У оквиру ове табеле евидентира се укупна површина плантажних – интензивних воћњака родних и младих (колоне 1), површина плантажних – традиционалних воћњака родних и младих (колоне 2) као и број појединачних стабала на одређеним површинама (колоне 3). Све колоне у табели се попуњавају за сваку врсту воћа посебно (шифре: од 0902 до 0923).

Под **плантажним воћњацима – интензивним** подразумевају се они засади у којима се редовно примијењују савремене агротехничке мјере, а подигнути су на већим површинама, примјеном плантажних система, тј. са одређеним размаком између редова стабала, што омогућава механизовану обраду.

Под **плантажним воћњацима – традиционалним** подразумевају се они засади у којима се примјењују традиционалне агротехничке мјере, а подигнути су на површинама без примјене плантажних система, тј. размак између редова стабала и размак између стабала унутар редова не одговара савременим плантажним системима.

Под **појединачним стаблима** подразумевају се стабла различитих врста воћа или исте врсте воћа која немају одређене редове стабала тако да немају дефинисан ни размак између редова стабала и размак између стабала унутар редова. Ова стабла су разасута на мањим или већим површинама. Ако су на већим површинама онда се те површине обично уписују као ливаде или пашњаци односно имају другу врсту намјене (нису воћњаци), а ако су на мањим површинама обично се ту ради о окућницама или простору намјењеном за одмор и рекреацију.

Интензивни воћњаци

Традиционални воћњаци

Појединачна стабла воћа

Овдје спадају јабуке (Малус пумила Миллер сун. Малус доместица (Боркх.) Боркх.), намијењене за употребу у свјежем стању, односно, исхрану као и јабуке намијењене за прераду.

Уколико постоји појава површина под воћњацима јабуке и то плантажним- интензивним (колона 1), (шифра 0902_1) и плантажним – традиционалним (колона 2), (шифра 0902_2), неопходно је евидентирати појединости о старости и густини засада воћњака.

Крушке (шифре: 0903_1, 0903_2 и 0903_3)

Овдје спадају крушке (Пурус цоммунис Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и крушке намијењене за прераду.

Уколико постоји појава површина под воћњацима крушке и то плантажним- интензивним (колона 1), (шифра 0903_1) и плантажним – традиционалним (колона 2), (шифра 0903_2), неопходно је евидентирати појединости о старости и густини засада воћњака.

Шљива (шифре: 0904_1, 0904_2 и 0904_3)

Овдје спадају шљиве (Прунус доместица Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и шљиве намијењене за прераду.

Уколико постоји појава површина под воћњацима шљиве и то плантажним- интензивним (колона 1), (шифра 0904_1) и плантажним – традиционалним (колона 2), (шифра 0904_2), неопходно је евидентирати појединости о старости и густини засада воћњака.

Нектарине (шифре: 0905_1, 0905_2 и 0905_3)

Овдје спадају све нектарине (Прунус персица (Л.) Батсцх. вар. нуциперсица), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и нектарине намијењене за прераду.

Кајсије/марелице (шифре: 0906_1, 0906_2 и 0906_3)

Овдје спадају кајсије/марелице (Прунус армениаца Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и кајсије/марелице намијењене за прераду.

Трешња (шифре: 0907_1, 0907_2 и 0907_3)

Овдје спадају трешње (Прунус авиум Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и трешње намијењене за прераду.

Вишња (шифре: 0908_1, 0908_2 и 0908_3)

Овдје спадају вишње (Прунус церасус Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и вишње намијењене за прераду.

Брескве (шифре: 0909_1, 0909_2 и 0909_3)

Овдје спадају све брескве (Прунус персица (Л.) Батсцх), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и брескве намијењене за прераду.

Дуња (шифре: 0910_1, 0910_2 и 0910_3)

Овдје спадају дуње (Џудониа облонга Милл.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и дуње намијењене за прераду.

Ораси (шифре: 0911_1, 0911_2 и 0911_3)

Овдје спадају ораси (Југланс региа Л.), намијењени за употребу у свјежем стању односно исхрану као и ораси намијењени за прераду.

Љешњаци (шифре: 0912_1, 0912_2 и 0912_3)

Овдје спадају љешњаци (Цорулус авеллана Л.), намијењени за употребу у свјежем стању односно исхрану као и љешњаци намијењени за прераду.

Кестен (шифре: 0913_1, 0913_2 и 0913_3)

Овдје спада кестен (Цастанеа сатива Милл.), намијењен за употребу у свјежем стању односно исхрану као и кестен намијењени за прераду.

Бадем (шифре: 0914_1, 0914_2 и 0914_3)

Овдје спада бадем (Прунус дулцис (Милл.) Д.А.Вебб.), намијењен за употребу у свјежем стању односно исхрану као и бадем намијењени за прераду.

Смокве (шифре: 0915_1, 0915_2 и 0915_3)

Овдје спадају смокве (Фицус царица Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и смокве намијењене за прераду.

Остале воћне врсте без јагода (шифре: 0916_1, 0916_2 и 0916_3)

Овдје спадају воћне врсте претходно не поменуте као што су: мушмула (Меспилус германица Л.), трнина (Прунус спиноса Л.), дуд за људску исхрану (Морус спп.) и др.

Цитруси (шифре: 0917_1, 0917_2 и 0917_3)

Овдје спада сво цитрусно воће као што су: сатсумас (Цитрус унксиу вар. овари, цлауселлина, планеллина, етц.), клементине (Цитрус х цлементина), медитеранска мандарина (Цитрус х делициоса), тангерина (Цитрус тангерина Танака), жути лимун (Цитрус лимон (Л.) Бурм.ф., Ц. јамбхири Лусх., Ц. меуери Уу. Танака, Ц. псеудолимон Танака), сибирски лимун (Понцирус трифолиата), лимета (Цитрус аурантифолиа, Ц. латифолиа Уу. Танака), грејпфрут (Цитрус парадиси (Мацфад.)) и др., без обзира на намјену.

Тропско воће (киви, нар и сл.) (шифре: 0918_1, 0918_2 и 0918_3)

Овдје спадају разне врсте тропског воћа као што је киви (Ацтинидиа цхиненсис Планцх.), нар (Пуница гранатум Л.), ананас (Ананас цомосус (Л.) Мерр.; сун. А. сативус Линдл.), банана (Муса спп.) и др., без обзира на намјену.

Малине (шифре: 0919_1, 0919_2)

Овдје спадају малине (Рубус идаеус Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и малине намијењене за прераду.

Купине (шифре: 0920_1, 0920_2)

Овдје спадају купине (Рубус спп.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и купине намијењене за прераду.

Боровнице (шифре: 0921_1, 0921_2)

Овдје спадају боровнице (Вацциниум цорумбосум Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и боровнице намијењене за прераду.

Аронија (шифре: 0922_1, 0922_2)

Овдје спада аронија (Арониа меланоцарпа), намијењена за употребу у свјежем стању односно исхрану као и аронија намијењена за прераду.

Остало бобичасто воће (брусница, рибизла ...) (шифре: 0923_1, 0923_2)

Овдје спадају разне врсте бобичастог воћа као што је рибизла црвена (Рибес рубрум Л.) и рибизла црна (Рибес нигрум Л.), брусница (Вацциниум охуцоццус Л.), огрозд (Рибес гросулариа Л.), зова/базга (Самбуцус нигра Л.) осим јагода и др., без обзира на намјену.

Површина- укупно (шифре: 0924_1, 0924_2)

Обухвата збирове за колону 1 и колону 2 у табели за воћњаке. Сваки збир колоне 1 и колоне 2 се добија збрајањем поља у колони 1 (шифре: од 0902_1 до 0923_1) и колони 2 (шифре: од 0902_2 до 0923_2).

Површина воћњака- укупно (шифра 0925)

Обухвата збирове за колону 1 и колону 2 у табели за воћњаке (шифре: 0924_1, 0924_2). Збирови за колоне 1 и 2 ће се аутоматски израчунати.

2. Старост и густина засада плантажних јабука (интензивни и традиционални засади)

Уколико постоје подаци о површини плантажног (интензивног и/или традиционалног) воћњака јабуке у колонама 1 и 2, табеле о воћњацима (шифре: 0902_1 и 0902_2), неопходно је у оквиру ове табеле евидентирати структуру засада у процентима, према старости (шифре: од 09111 до 09114) и густини засада (шифре: од 09121 до 09124).

Напомена: Само за оне које су *пошврдно* одговорили у *преходној* табели за интензивне воћњаке (шифре: 0902_1 + 0902_2)

Напомена:

Треба водити рачуна да се у поља о старости и густини засада уписује као процентуална вриједност (у %) и да укупан збир како за старост тако и за густину засада мора бити 100%.

3. Старост и густина засада плантажних крушака (интензивни и традиционални засади)

Уколико постоје подаци о површини плантажног (интензивног и/или традиционалног) воћњака крушке у колонама 1 и 2, табеле о воћњацима (шифре: 0903_1 и 0903_2), неопходно је у оквиру ове табеле евидентирати структуру засада у процентима, према старости (шифре: од 09211 до 09214) и густини засада (шифре: од 09221 до 09224).

Напомена: Само за оне које су *пошврдно* одговорили у *преходној* табели за интензивне воћњаке (шифре: 0903_1 и 0903_2)

Напомена:

Треба водити рачуна да се у поља о старости и густини засада уписује као процентуална вриједност (у %) и да укупан збир како за старост тако и за густину засада мора бити 100%.

4. Старост и густина засада плантажних шљива (интензивни и традиционални засади)

Уколико постоје подаци о површини плантажног (интензивног и/или традиционалног) воћњака шљиве у колонама 1 и 2, табеле о воћњацима (шифре: 0904_1 и 0904_2), неопходно је у оквиру ове табеле евидентирати структуру засада у процентима, према старости (шифре: од 09311 до 09314) и густини засада (шифре: од 09321 до 09324).

Напомена: Само за оне које су потврдно одговорили у претходној табели за интензивне воћњаке (шифре: 0904_1 и 0904_2)

Напомена:

Треба водити рачуна да се у поља о старости и густини засада уписује као процентуална вриједност (у %) и да укупан збир како за старост тако и за густину засада мора бити 100%.

5. Да ли обрађујете маслињак? (шифра 0926)

Ако пописано газдинство није користило/обрађивало маслињак у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 0926), а затим прећи на питање 6. – „Да ли обрађујете виноград?“ (шифра 0931). Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 0926), прећи на попуњавање сљедеће табеле за површине маслињака (шифре: од 0927 до 0930).

У оквиру ове табеле евидентира се укупна површина плантажних – интензивних маслињака родних и младих (колона 1), површина плантажних – традиционалних маслињака родних и младих (колона 2) као и број појединачних стабала маслине на одређеним површинама (колона 3). Све колоне у табели се попуњавају по начину намјене маслине (шифре: од 0927 до 0930).

Под плантажним маслињацима – интензивним подразумевају се они засади маслине у којима се редовно примјењују савремене агротехничке мјере, а подигнути су на већим површинама, примјеном плантажних система, тј. са одређеним размаком између редова стабала, што омогућава механизовану обраду.

Под плантажним маслињацима – традиционалним подразумевају се они засади маслине у којима се примјењују традиционалне агротехничке мјере, а подигнути су на површинама без примјене плантажних система, тј. размак између редова стабала и размак између стабала унутар редова не одговара савременим плантажним системима.

Под појединачним стаблима маслине подразумевају се стабла маслине која немају одређене редове стабала тако да немају дефинисан ни размак између редова стабала и размак између стабала унутар редова. Ова стабла су разасута на мањим или већим површинама. Ако су на већим површинама онда се те површине обично уписују као површине друге намјене односно пољопривредне су или непољопривредне површине (нису маслињаци), а ако су на мањим површинама обично се ту ради о окућницама или простору намијењеном за одмор и рекреацију.

Овдје спадају маслине (*Олеа еуропеа* Л.), намијењене за употребу у свјежем стању односно исхрану као и маслине намијењене за прераду односно производњу уља.

Маслине за конзум (шифра 0927)

Евидентира се површина маслињака која се налази под засадима сорти конзумних маслина, односно маслина за исхрану. Попуњавају се површине у колонама 1, 2 као и број појединачних стабала маслине у колони 3.

Маслине за уље (шифра 0928)

Евидентира се површина маслињака која се налази под засадима сорти маслина за прераду односно производњу уља. Попуњавају се површине у колонама 1, 2 као и број појединачних стабала маслине у колони 3.

Површина – укупно (шифра 0929_1, 0929_2)

Обухвата збирове за колону 1 и колону 2 у табели за маслињаке. Сваки збир колоне 1 и колоне 2 се добија збрајањем поља у колони 1 (шифре: 0927_1 и 0928_1) и колони 2 (шифре: 0927_2 и 0928_2).

Површина маслињака- укупно (шифра 0930)

Обухвата збирове за колону 1 и колону 2 у табели за маслињаке (шифре: 0929_1, 0929_2). Збирови за колоне 1 и 2 ће се аутоматски израчунати.

6. Да ли обрађујете виноград? (шифра 0931)

Ако пописано газдинство није користило/обрађивало виноград у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 0931), а затим прећи на питање 7. – „Да ли обрађујете расаднике?“ (шифра 0938). Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 0931), прећи на попуњавање сљедеће табеле за површине винограда (шифре: од 0932 до 0933).

У оквиру ове табеле евидентира се укупна површина плантажних – интензивних винограда родних и младих и попуњава се за све сорте винове лозе по начину намјене (шифре: од 0932 до 0936).

Овдје спадају све сорте грожђа које припадају врсти Витис винифера (Витис винифера Л.), намијењене како за употребу у свјежем стању односно исхрану тако и за прераду односно производњу вина.

Под плантажним виноградима – интензивним подразумевају се они засади винове лозе у којима се редовно примјењују савремене агротехничке мјере, а подигнути су на већим површинама, примјеном плантажних система, тј. са одређеним размаком између редова винове лозе, што омогућава механизовану обраду.

Грожђе за производњу квалитетног вина – бијело вино (шифра 0932)

Евидентира се површина винограда на којем се налазе сорте грожђа за производњу квалитетног и висококвалитетног бијелог вина.

Грожђе за производњу квалитетног вина – црвено вино (шифра 0933)

Евидентира се површина винограда на којем се налазе сорте грожђа за производњу квалитетног и висококвалитетног црног вина.

Концепт квалитетних вина се темељи на географском поријеклу односно на квалитетним винама произведеним у одређеној регији. Надаље се квалитетна вина дијеле на вина са заштићеном ознаком поријекла и на вина са заштићеном географском ознаком.

Вина са заштићеном ознаком поријекла се вежу за име одређене регије, за специфична мјеста па и државе у посебним случајевима и у складу су са сљедећим захтјевима:

1. Свој квалитет и карактеристике заснивају у основи или искључиво на одређеном географском окружењу, укључујући природне и људске факторе,
2. Грожђе од којег се ово вино производи долази искључиво из овог географског подручја,

3. Производња се одвија у овом географском подручју,
4. Добија се од сорти винове лозе које припадају врсти Витис винифера.

Вина са заштићеном географском ознаком своју ознаку вежу за одређену регију, мјесто или у изнимним случајевима државу и у складу су са сљедећим захтјевима:

1. Посједују одређени квалитет, углед или друге карактеристике које се приписују одређеном географском поријеклу,
2. Најмање 85% грожђа које се користи за ова вина долази искључиво из одређеног географског подручја,
3. Производња се одвија у овом географском подручју,
4. Добија се од сорти винове лозе које припадају врсти Витис винифера или од сорти добијених крижањем врсте Витис винифера и других врста рода Витис.

Грожђе за производњу осталих вина – бијело вино (шифра 0934)

Евидентира се површина винограда на којем се налазе сорте грожђа које се узгајају за производњу бијелог вина осим вина са заштићеном ознаком поријекла и заштићеним географским поријеклом.

Грожђе за производњу осталих вина – црвено вино (шифра 0935)

Евидентира се површина винограда на којем се налазе сорте грожђа које се узгајају за производњу црвеног вина осим вина са заштићеном ознаком поријекла и заштићеним географским поријеклом.

Грожђе за јело у свјежем стању (стоно грожђе) (шифра 0936)

Евидентира се површина винограда на којем се налазе сорте које се узгајају за производњу грожђа које се конзумира у свјежем стању.

Површина винограда – укупно (шифра 0937)

Представља збир површина винограда са различитим сортама грожђа за производњу квалитетних вина било да су бијела или црвена (шифре 0932 и 0933), сортама грожђа за остала вина и бијела и црвена (шифре 0934 и 0935) и сортама грожђа за јело у свјежем стању (стоно грожђе) (шифра 0936) што ће бити аутоматски израчунато у колони за површину винограда изражену у дунумима.

Плантажни виногради

***Мјесто за одмор или другу намјену
Засађена винова лоза не припада категорији винограда***

7. Да ли обрађујете расаднике? (шифра 0938)

Ако пописано газдинство није користило/обрађивало расаднике у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 0938), а затим прећи на Поглавље 10. Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 0938), прећи на попуњавање сљедеће табеле за површине расадника (шифре: од 0939 до 0943).

У оквиру ове табеле евидентира се укупна површина за све врсте дрвенстих, младих садница зависно од намјене (шифре: од 0939 до 0943).

Под **расадницима** се подразумевају површине пољопривредног земљишта на отвореном, на којима се обављала производња младих биљака – садница, ради накнадног пресађивања.

Овдје се убрајају расадници садница дрвенстих воћних врста, садница бобичастог воћа и јагодичастог воћа садница ружа, садница винове лозе, расадници осталих садница (шумски расадници тј. расадници шумског дрвећа, у шуми или изван ње, расадници украсног биља – узгајање садница за садњу у вртovima, парковима, дуж путева нпр. живе ограде, руже и остало украсно шибље и украсни четинари).

Површина расадника – укупно (шифра 0944)

Представља збир површина расадника са различитим врстама садница: саднице дрвенстих воћних врста (шифра 0939), саднице бобичастог и јагодичастог воћа (шифра 0940), саднице

дрвенастог украсног биља (шифра 0941), саднице винове лозе (шифра 0942) и остале саднице горе не поменуте (шифра 0943) што ће бити аутоматски израчунато у колони за површину расадника изражену у дунумима.

Расадници дрвенастих воћних врста

Површина вишегодишњих засада- укупно (шифра 0945)

Представља збир површина воћњака (шифра 0925), маслињака (шифра 0930), винограда (шифра 0937) и расадника (шифра 0944) што ће бити аутоматски израчунато у пољу за површину вишегодишњих засада – укупно (шифра 0945) за површину вишегодишњих засада изражену у дунумима.

Објашњења важних појмова у сликама:

Заштита усјева танком пластиком и ниским тунелима

Пластеници

Стакленици

Мјерне јединице и њихово израчунавање:

Јединице мјере које се обично користе за пољопривредно земљиште су хектар (ha), дунум, ар (a) и m^2 .

1 хектар = 10 дунума = 100 ара = 10 000 m^2 ;

1 дунум = 10 ари = 1 000 m^2

1 ар = 100 m^2

1. Да ли је газдинство косило ливаду у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године? (шифра 1001)

Ако пописано газдинство није косило површине под ливадама у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 1001), а затим прећи на питање 2. – „Да ли је газдинство користило сопствене или заједничке пашњаке за испашу своје стоке у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године?“ Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 1001), прећи на попуњавање сљедећег поља:

Колика је површина ливада коју је газдинство косило у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026.? (шифра 1002).

У ово поље се уноси површина кошених ливада у референтном периоду, изражена у дунумима.

2. Да ли је газдинство користило сопствене или заједничке пашњаке у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године? (шифра 1003)

Ако пописано газдинство није користило сопствене или заједничке пашњаке у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 1003), а затим прећи на питање 3. – „Власништво и закуп кориштеног пољопривредног земљишта“. Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 1003), прећи на попуњавање сљедећих поља:

Колика је површина властитих и заједничких пашњака коју сте користили за испашу своје стоке два или више пута (интензивни)? (шифра 1004).

У ово поље се уноси површина пашњака, сопствених или заједничких који су се користили два пута или више у референтном периоду, изражена у дунумима.

Колика је површина властитих и заједничких пашњака коју сте користили за испашу своје стоке само једном током године (екстензивни)? (шифра 1005).

У ово поље се уноси површина пашњака, сопствених или заједничких који су се користили само једном у референтном периоду, изражена у дунумима.

Од свих пашњака које сте користили за испашу своје стоке, колика је површина заједничких пашњака (општинских, државних)? (шифра 1006).

У ово поље се уноси површина само заједничких пашњака (општинских, државних који су се користили у референтном периоду, изражена у дунумима.

Површина ливада и пашњака- укупно (шифра 1007).

Представља збир површина у пољима под сљедећим шифрама: 1002, 1004, 1005 и разлике 1006, што ће бити аутоматски израчунато у пољу (шифра 1007) за површину ливада и пашњака – укупно изражену у дунумима.

Напомена:

Ливаде и пашњаци

То су површине које се користе за кошење или исјашу стоке ње и више година, или се користе за производњу енергије. Ливаде и пашњаци који се у посматраној пољопривредној години нису користили за косидбу, односно нису се користили за исјашу стоке ни за производњу енергије укључују се у некориштено пољопривредно земљиште (шифра 1012).

Ливаде

То су површине обраде травом које се низ година (ње и више) редовно косе ради добијања сијена. Заједно се исказују површине природних и засијаних ливада (вјештачке ливаде). Након пријема се може користити за напасање.

Пашњаци

То су површине пашњака које служе за интензивну исјашу стоке као и труби пашњаци односно они са ниским приносом. Обухваћени су сви пашњаци без обзира да ли се налазе на тлу доброј или лошеј квалитета као што су обухваћени и низијски и ланински и шумски пашњаци.

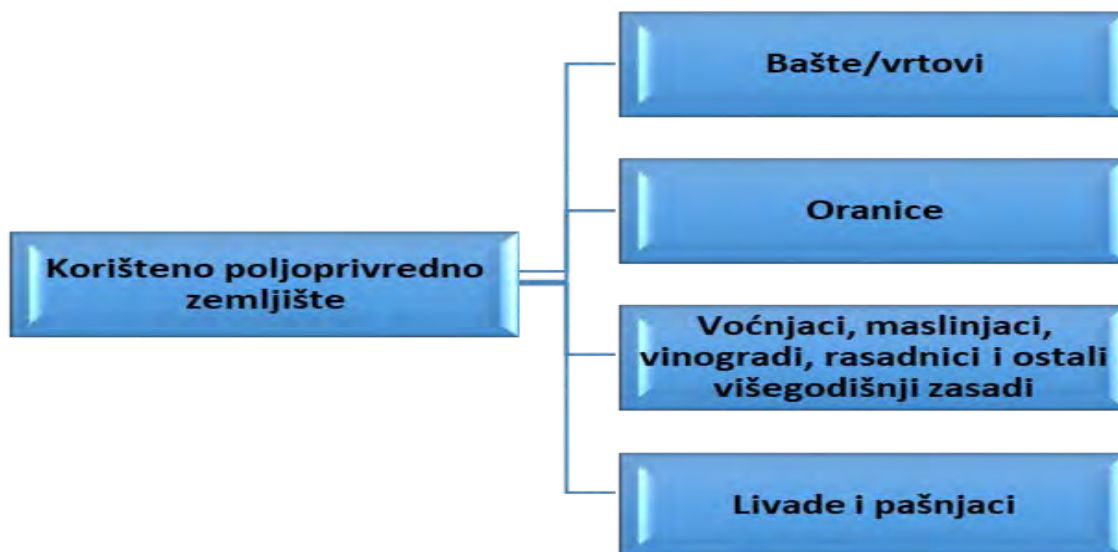
Ливада

Пашњаци

Површина кориштеног пољопривредног земљишта- укупно (шифра 1008).

Представља збир површина у пољима: оранице и баште - укупно (шифра 0863), површина вишегодишњих засада – укупно (шифра 0945) и површина ливада и пашњака – укупно (шифра 1007), што ће бити аутоматски израчунато у пољу за површину кориштеног пољопривредног земљишта – укупно (шифра 1008) изражену у дунумима.

3. Власништво и закуп кориштеног пољопривредног земљишта

Од укупне површине кориштеног пољопривредног земљишта колика је површина у власништву чланова газдинства? (шифра 1009).

У ово поље се уноси само површина кориштеног пољопривредног земљишта које је у посматраној пољопривредној години било у власништву свих чланова газдинства, изражена у дунумима.

Од укупне површине кориштеног пољопривредног земљишта колика је површина узета у закуп за новац или у природи? (шифра 1010).

У ово поље се уноси само површина кориштеног пољопривредног земљишта која је у посматраној пољопривредној години узета од других на кориштење (у закуп), на основу унапријед договорене ренте (за новац или у природи), за које постоји (писани или усмени) споразум о закупу, изражена у дунумима.

Од укупне површине кориштеног пољопривредног земљишта колика је површина узета у закуп на неки други начин? (шифра 1011).

У ово поље се уноси само површина кориштеног пољопривредног земљишта које се у посматраној пољопривредној години користило на основу писменог или усменог договора напола (наполица), бесплатно или на неки други начин (осим за новац или у натури), изражена у дунумима.

- Под кориштењем земљишта напола подразумејева се да власник и купац земљишта дијеле производњу (вриједност производа или саме производе) по тачно договореним дијеловима.
- Под бесплатним кориштењем земљишта подразумејева се кориштење нпр. напуштене земље (нпр. домаћинство живи у граду или иностранству, па по договору, земљиште обрађује рођак, комшија или неко други).
- Кориштење земљишта на неки други начин било би нпр. кориштење уз обавезу одраде и сл.

4. Да ли газдинство посједује некориштено пољопривредно земљиште? (шифра 1012)

Ако пописано газдинство није посједовало некориштено пољопривредно земљиште у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“, а затим прећи на питање 5. – „Да ли газдинство поједује шуме“ (шифра 1014). Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 1012), прећи на попуњавање следећег поља – „Колика је површина некориштеног пољопривредног земљишта?“ (шифра 1013).

Колика је површина некориштеног пољопривредног земљишта? (шифра 1013).

У ово поље се уноси површина некориштеног пољопривредног земљишта коју је газдинство посједовало у референтном периоду, изражена у дунумима.

Напомена:

Некоришт ено пољопривредно земљиште

Представља пољопривредну површину којом је располагало газдинство на дан пописа и која се у посматраној пољопривредној години није користила из економских, социјалних или других разлога (нпр. поплављено земљиште). Ово земљиште се може поново вратити у процес обраде кориштењем ресурса којим газдинство располаже или давањем у закуп. Ово земљиште би се могло вратити у обраду кориштењем ресурса који су иначе доступни на пољопривредном газдинству.

Укључује:

- Сџабла воћа која више нису у производњи и очигледно напуштена више од 5 година,
- Заједничко земљиште које се не користи,
- Грубу исџаша која се не користи,
- Пашњаке и ливаде који се не користе,
- Површине које пољопривредник појласи да су искључене из производње (не само за одмор), одмах од прве године декларације,
- Обрадиво земљиште које се више од 5 година извлачи из производње које није дио земљишта чува у добром пољопривредном и еколошком стању.

Искључује:

- Врџове, џаркове и џравњаке за забаву,
- Уџар,
- Површине обрадивог земљишта које се џренуџно не користе, али које се одржавају у добром пољопривредном стању,
- Трајне џравње које се више не користе у производне сврхе, али су џрихваџљии за финансијску џодршку.

5. Да ли газдинство посједује шуме? (шифра 1014)

Ако пописано газдинство није посједовало површине под шумом у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“, а затим прећи на питање 6. – „Да ли газдинство посједује друго земљиште (рибњаџи, трстиџи ...)?“ (шифра 1016). Уколико је одговор на питање „да“, прећи на попуњавање следећег поља – „Колика је површина под другим земљиштем?“ (шифра 1017).

Колика је површина под шумом? (шифра 1015).

У ово поље се уноси површина под шумом коју је газдинство посједовало у референтном периоду, изражена у дунумима.

Површина под шумом

Представља површину под шумским стаблима и шумским грмљем, укључујући засаде топола унутар или изван шуме, расаднике шумских стабала за властите потребе газдинства унутар шума, заштитне појасеве, као и шумску инфраструктуру (шумске путеве, складишта дрвне грађе и сл.).

Обухватају се и засади дрвећа који у кратком периоду (20 година или мање) дају финални производ (нпр. топола, багрем и друго дрвеће), без обзира на то да ли је то енергетски производ или производ за индустријску прераду.

Не обухватају се:

- стабла ораха и кестена која се узгајају углавном због њихових плодова,
- остали засади стабала која нису шумска и засади врбе,
- површине под изолованим стаблима у малим групама или у низу (дрвореди),
- паркови, вртови и некориштени оскудни пашњаци,
- ледине и тресетишта,
- комерцијални расадници шумских стабала, без обзира на то да ли су на шумском земљишту или изван њега, као и некомерцијални расадници шумских стабала која се узгајају за властите потребе газдинства, изван шумског земљишта, као ни
- комерцијални расадници новогодишњих јелки изван шумског земљишта (јелке гајене на пољопривредном земљишту).

6. Да ли газдинство посједује друго земљиште (рибњаци, трстици, штале и склоништа за стоку и др.)?(шифра 1016)

Ако пописано газдинство није посједовало површине под другим земљиштем као што су ребњаци, трстици штале, склоништа за стоку др. у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“, а затим прећи на питање 7. (шифра 1018).

Уколико је одговор на питање „да“, прећи на попуњавање следећег поља –Колика је површина под другим земљиштем? (шифра 1017).

У ово поље се уноси површина под другим земљиштем као што су ребњаци, трстици и др., а коју је газдинство посједовало у референтном периоду, изражена у дунумима.

Напомена:

Друго земљиште

Подразумијева се земљиште газдинства под зградама, путевима, двориштима, вртовима и травњацима, ребњацима, трстицима, барама, камењаром, неплодним површинама, пјешчарама и другим површинама неподобним за пољопривредну производњу, којим је газдинство располагало у посматраном периоду.

Бара

Рибњак

Камењар

Објекти и прилазни путеви на фарми

Вртови са цвијећем и травњаком

7. Да ли газдинство узгаја гљиве? (шифра 1018)

Ако пописано газдинство у референтном периоду није узгајало гљиве, онда треба одабрати одговор „не“, а затим прећи на Поглавље 11. – „Обрада и одржавање пољопривредног земљишта“. Уколико је одговор на питање „да“, прећи на попуњавање поља – „Колика је ефективна површина са које се убиру гљиве?“ (шифра 1019).

У ово поље се уноси ефективна површина на којој се узгајају и са које се беру гљиве, а коју је газдинство посједовало у референтном периоду, изражена у метрима квадратним (m²).

Напомена:

Површине под гљивама морају бити изражене у m² и не може се користити прерачунавање јединице мјере.

Ове површине могу бити у виду полица или врећа за узгој и бербу гљива и то у грађевинама које су посебно саграђене или адаптиране за узгој, подземним објектима, пећинама, подрумима и сл. Уколико је површина кориштена више пута у току посматраног периода, рачуна се само једном. Не обухватају се површине под тартуфима који се узгајају на отвореном.

Расположиво земљиште газдинства- укупно (шифра 1020)

Представља збир површина у пољима: површина кориштеног пољопривредног земљишта - укупно (шифра 1008), површина некориштеног пољопривредног земљишта – укупно (шифра 1013), површина под шумом – укупно (шифра 1015), површина под другим земљиштем – укупно (шифра 1017) и ефективна површина са које се убиру гљиве?“ (шифра 1019) што ће бити аутоматски израчунато у пољу за површину расположивог земљишта – укупно (шифра 1020) изражену у дунумима.

8. Да ли се слажете са укупном површином расположивог земљишта? (шифра 1021)

Ако се пописано газдинство не слаже са аутоматски израчунатом, укупном површином расположивог земљишта у референтном периоду, онда треба одабрати одговор „не“ Уколико је одговор „не“, провјерити податке и кориговати, ако корекција није могућа прећи на питање 9. (шифра 1022)

9. Колика је укупна површина вашег расположивог земљишта? (шифра 1022).

У ово поље се уноси исправка аутоматски израчунате површине под укупним расположивим земљиштем, а коју је газдинство посједовало у референтном периоду, изражена у дунумима.

Поглавље 11. Обрада и одржавање пољопривредног земљишта

1. На који начин и на којој површини је извршена конзервација (заштита/покривање) ораница у зимском периоду посматране пољопривредне године (искључујући баште и земљиште под пластеником/стаклеником)?

Као одговор на ово питање о начину конзервације/заштите земљишта и површинама на којима су реализовани поједини облици конзервације/заштите од стране газдинства у посљедњих 12 мјесеци су понуђена четири одговора и то: јесењим усјевима, заштитним усјевима (међуусјеви

или покровни усјеви на ораницама), биљним остацима (слама или стрњика) и/или малчирањем и земљиште без покривача након главног усјева.

Као и у претходном питању могуће је одабрати један или више понуђених одговора, односно начина заштите земљишта које је газдинство примијенило након дизања главног усјева, с тим да за сваки означени начин заштите треба навести површину земљишта на којој је та метода примијењена, изражену у дунумима.

Јесењим усјевима (шифра 1101)

У ову групу усјева се убрајају: озима пшеница и озима раж као и њихове смјесе са сточним грашком, фацелијом или озимом грахорицом. Површина је изражена у дунумима.

Озима пшеница и смјеса озиме пшенице и сточног грашка

Заштитним усјевима (међуусјеви или покровни усјеви на ораницама) (шифра 1102)

Заштитни усјеви представљају важан саставни дио еколошке биљне производње. Кључни су фактор у одржавању здравља тла и спречавање ерозије тла и важан алат за повећање плодности тла, контроли корова, болести и штеточина у пољопривредној производњи. Површина је изражена у дунумима.

Покривне усјеве дијелимо у двије најважније групе: махунарке (легуминозе) и нелегуминозне покривне усјеве. Легуминозе на коријену формирају квржице које фиксирају азот из зрака и затим га претварају у биљкама приступачан облик за усвајање. Заоравање легуминоза у тло доводи до искориштавања тог приступачног облика азота биљкама које се узгајају. У ову групу усјева спадају: лупине, грахорице, грахор, црвена и бијела дјетелина, смиљкита, боб, инкарнатка итд.

Црвена дјетелина и лупина

Биљним остацима (слама или стрњика) и/или малчирањем (шифра 1103)

Малчирање је покривање тла разним органским тварима коме је циљ одржавање оптималних услова за раст биљака, те заустављање, односно успоравање раста корова. Малчирање је врло једноставан и користан процес, а његове предности су вишеструке. Површина је изражена у дунумима.

Малчирање

Земљиште без покривача након главног усјева (шифра 1104)

Уколико газдинство у посматраном периоду није користило конзервацију/заштиту земљишта (комплетног кориштеног земљишта или само дијела), неопходно је означити овај одговор и

евидентирати површину на којој није примијењен ни један облик обраде у посљедњих 12 мјесеци. Површина је изражена у дунумима.

2. Колико је учешће површина ораница које су обухваћене планираним плодоредом у посматраној пољопривредној години? (шифра 1105)

Уколико је газдинство користило/обрађивало оранице са обухваћеним планираним плодоредом у референтном периоду, неопходно је уписати површину пољопривредног земљишта на којој је примијењен планирани плодоред. Вриједност у пољу (шифра 1105) је изражена у процентима од укупне површине ораница.

3. Да ли је газдинство радило анализу земљишта ради одређивања његовог састава? (шифра 1110)

Ако пописано газдинство није радило анализу земљишта ради одређивања његовог састава, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 1110). Уколико је пописано газдинство радило анализу земљишта ради одређивања његовог састава онда је одговор на питање „да“ (шифра 1110). Након одговора на ово питање, прећи на Поглавље 12. – „Наводњавање пољопривредног земљишта на отвореном.“

Поглавље 12. Наводњавање пољопривредног земљишта на отвореном

1. Колика је површина кориштеног пољопривредног земљишта коју је могуће наводњавати? (шифра 1203)

Уписује се укупна површина кориштеног пољопривредног земљишта које је било могуће наводњавати у референтној пољопривредној години употребом опреме и количине воде која је уобичајено расположива газдинству, без обзира на то да ли је оно наводњавано или не. Могућност наводњавања се првенствено односи на доступност воде за наводњавање. Опрема којом је могуће довести воду до земљишта може бити сопствена или туђа, без обзира на врсту опреме. Вриједност у пољу (шифра 1203) је изражена у дунумима.

Напомена:

Приказана површина не може бити већа од површине кориштеног пољопривредног земљишта газдинства – укупно (шифра 1008).

2. Да ли је газдинство у посматраној пољопривредној години (15.6.2025-14.6.2026) наводњавало усјеве и засаде? (шифра 1204)

Ако пописано газдинство у посматраној пољопривредној години није наводњавало земљиште односно усјеве на отвореном већ само земљиште и усјеве под пластеницима, стакленицима и у баштама/вртовима, онда треба одабрати одговор „не“ (шифра 1204), а затим прећи на Поглавље 13. – „Бројно стање стоке на дан 14.6.2026.“. Уколико је одговор на питање „да“ (шифра 1204), прећи на питање 3. – „Навести површине на отвореном наводњаване у посматраној пољопривредној години (15.6.2025-14.6.2026) по појединим врстама усјева и засада:“

3. Навести површине на отвореном наводњаване у у посматраној пољопривредној години (15.6.2025-14.6.2026) по појединим врстама усјева и засада:

Уписује се површина земљишта по наведеним врстама усјева и засада (шифре 1205- 1215) које је газдинство наводњавало у посматраној пољопривредној години.

Приказује се површина земљишта само на отвореном, под главним усјевима и засадима који су бар једном били наводњавани у посматраном периоду. Површина наводњавана више пута обухвата се само једном. Не укључују се површине под пластеницима и стакленицима, као ни површине под баштама.

У овој табели се уносе наводњаване површине за доле набројане врсте усјева изражене у дунумима. Осим тога уносе се и методе наводњавања са могућим шифрама 1, 2 и 3.

Наводњаване врсте усјева и засада у посматраној пољопривредној години:

Кукуруз за зрно (шифра 1205)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Остала жита за зрно (укључујући сјеме и мјешавине жита и махунарки) (шифра 1206)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Кромпир (укључујући сјеменски кромпир) (шифра 1207)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Соја (шифра 1208)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Крмно биље (шифра 1209)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Свјеже поврће, диње и лубенице и јагоде (на отвореном) (шифра 1210)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Остали усјеви који се наводњавају на ораницама на отвореном (шифра 1211)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Воћњаци (укључујући површине под цитрусима, бобичастим и орашастим воћем (искључујући грожђе и јагоде)(шифра 1212)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Маслињаци (шифра 1213)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Виногради (шифра 1214)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Расадници (шифра 1215)

Уноси се површина изражена у дунумима као и шифра за методу наводњавања.

Укупно наводњавана површина (шифра 1216)

Представља збир површина у пољима под шифрама од 1205_1 до 1215_1., што ће бити аутоматски израчунато у пољу (шифра 1216) укупно наводњавану површину укупно изражену у дунумима.

Напомена:

Ост али усјеви који се наводњавају на ораницама на от вореном (шифра 1211) – Овдје ујисаји наводњаване површине пог осјалим усјевима на ораницама, нпр. духан, хмељ, лековићо, аромайично и зачинско биље, цвијеће, као и површине пог осјалим сјалним засадима на ошвореном, нпр. расадници, врбци (за илеићење корји), површине пог новојодишњим јелкама засађеним у комерцијалне сврхе и сл.

Укупно наводњавана површина (шифра 1216), не може бити већа од површине кориштеног пољопривредног земљишта газдинства – укупно (шифра 1008), нити већа од површине кориштеног пољопривредног земљишта које је могуће наводњавати (шифра 1203). Наводњаване површине под наведеним врстама усјева и засада не могу бити веће од одговарајућих површина исказаних у Поглављу 8. - Пољопривредно земљиште, а које се односе на исте врсте усјева и засада.

Методe наводњавања пољопривредног земљишта

У оквиру овог питања означава се један или више понуђених метода наводњавања пољопривредног земљишта које је газдинство користило током претходних 12 мјесеци. Истовремено се евидентира и површина кориштеног пољопривредног земљишта на којем су одабране методе наводњавања примијењене у посматраном периоду. Шифре за методе наводњавања се уписују у поља пд шифрама 1205_2 до 1215_2. Уколико постоји позитиван одговор на бар једно од питања под шифрама од 1205_1 до 1215_1., мора постојати и један одговор за начин наводњавања и одговарајућа површина. Ако постоји унесена површина на питање (шифра 1205_1), онда мора постојати и шифра од 1 до 3 унесена у поље (шифра 1205_2) за методу наводњавања.

Површинско наводњавање (шифра за унос- 1)

Површинско наводњавање представља метод провођења воде по тлу, било плављењем цијеле површине или навођењем воде кроз мале бразде (каналитхе) између редова усјева, кориштењем гравитације. Примјењује се обично за наводњавање у повртарској производњи. Уколико је газдинство у претходних 12 мјесеци користило овај метод наводњавања, неопходно га је означити у упитнику и уписати површину земљишта на којем је реализован. **Уписати шифру 1.**

Површинско наводњавање

Орошавање или наводњавање прскалицама (шифра за унос- 2)

Орошавање јесте метод наводњавања усјева прскањем воде прскалицом под високим притиском, попут кише, преко поља. Обухватају се сви системи наводњавања (стабилни, полустабилни и покретни). Примјењује се обично у ратарској производњи. **Уписати шифру 2.**

Уколико је газдинство у посматраном периоду користило овај метод наводњавања, неопходно га је означити у упитнику и уписати површину земљишта на којем је реализован.

Орошавање или наводњавање прскалицама

Систем наводњавања кап по кап (шифра за унос- 3)

Кап по кап систем јесте тзв. микронаводњавање које подразумијева наводњавање спуштањем воде ниско до биљака, кап по кап, или путем микропрскалица, или стварањем услова сличних магли. Највећу примјену има код наводњавања воћака и других засада, затим у повртарству, а најмање се примјењује у ратарству.

Уколико је газдинство у посматраном периоду користило овај метод наводњавања, неопходно га је означити у упитнику и уписати површину земљишта на којем је реализован. **Уписати шифру 3.**

Наводњавање кап по кап

У оквиру овог поглавља евидентира се бројно стање стоке, пчела и других животиња које су се у критичном моменту Пописа, на дан 14.6.2026. године, налазиле на газдинству са изузетком живине (перади) код које се уписује годишњи просјек. Пописује се сва стока на газдинству без обзира на власништво (властита и туђа) и исказује укупан број грла по појединим врстама и категоријама. Поред стоке евидентира се бројно стање и осталих животиња које се узгајају на газдинству ради производње меса, јаја, вуне и меда, али не у сврхе лова, већ искључиво ради остваривања прихода.

Под туђим грлима подразумевају се грла која су власништво правних лица или других физичких лица, а налазе се на дотичном газдинству због тога, чувања, испаше итд. Не евидентира се бројно стање стоке која је у власништву газдинства а која се у вријеме критичног момента Пописа пољопривреде налазила код других правних или физичких лица због тога, чувања итд. Такође се не евидентира ни стока у транзиту (нпр. женке или мужјаци који су присутни на дотичном газдинству ради парења).

Примјер

На дан критичног момента Пописа, на газдинству се налазило 5 музних крава и 12 јуница старости до једне године. Јунице су власништво правног лица с којим је склопљен уговор о тову. У Упитник треба евидентирати број и крава и јуница. Укупан број говеда на газдинству биће 17 (шифра 1314).

Уколико је стока у тренутку критичног момента Пописа пољопривреде била на испашу ван газдинства (нпр. на заједничком пашњаку, или је у току премијештања с једног пашњака на други), евидентира се као да је на газдинству.

Не евидентирају се кућни љубимци, као ни животиње гајене на газдинству из хобија, које се не користе за производњу или стицање прихода, осим коња за јахање, тркачких коња и коња који се гаје на газдинству а користе се само за рекреацију чланова породичног пољопривредног газдинства.

1. Да ли се газдинство бавило сточарском производњом, односно узгојем стоке, живине, пчела и других животиња у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године? (шифра 1301)

Уколико се у посматраном периоду газдинство бавило сточарском производњом, односно узгојем стоке, живине, пчела или других животиња, неопходно је означити одговор 1- „да“, и прећи на питање 2 (Да ли газдинство узгаја говеда?). Уколико је одговор „не“, означити одговор 2 и прећи на Поглавље 14 (Начин држања стоке).

2. Да ли газдинство узгаја говеда? (шифра 1302)

Уколико се газдинство генерално бави узгојем говеда, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 3 (Говеда – бројно стање на дан 14.6.2026.). У супротном уколико се газдинство не бави узгојем говеда, неопходно је означити одговор „не“, прећи на питање 4 (Да ли газдинство узгаја овце?).

3. Говеда – бројно стање на дан 14.6.2026.

У оквиру ове табеле евидентира се број говеда које узгаја газдинство без обзира на власништво, по појединим категоријама и укупно, са стањем на дан 14.6.2026. године.

Говеда до 1 године старости, од чега:

Телад и млада говеда за клање (шифра 1303) - обухватају телад и млада говеда оба пола (млади бикови и јунице), старости до једне године која су намијењена за клање ради производње меса,

Остала женска телад и млада говеда (шифра 1304) - женска грла говеда старости до једне године, без обзира да ли се узгајају за приплод или тов,

Остала мушка телад и млада говеда (шифра 1305) - мушка грла говеда старости до једне године, без обзира да ли се узгајају за приплод или тов.

Говеда од 1 до 2 године старости, од чега:

Мушка грла (шифра 1306) - мушка грла старости од једне до двије године, без обзира на то да ли се узгајају за приплод или тов,

Женска грла за клање (шифра 1307) - женска грла старости од једне до двије године, која се узгајају за тов и клање,

Женска грла за приплод (шифра 1308) - женска грла старости од једне до двије године, која се узгајају за приплод. Из ове категорије се искључују женска грла старости од 1 до 2 године која су се већ телила. Она припадају категорији музних крава (шифра 1312) или категорији осталих крава (шифра 1313).

Говеда старија од 2 године старости, од чега:

Мушка грла (бикови, волови) (шифра 1309) - мушка кастрирана и некастрирана грла, старости преко двије године, која се користи за приплод, тов или рад,

Јунице за клање (шифра 1310) - јунице старости преко двије године, које се узгајају за клање,

Јунице за приплод (шифра 1311) - јунице старости преко двије године које се узгајају за приплод. Ова категорија обухвата и стеона грла,

Музне краве (шифра 1312) - краве чије се млијеко углавном користи за људску исхрану или прераду. Укључене су и засушене музне краве, као и музне краве изузете из приплода без обзира на то да ли се тове у периоду од посљедње лактације до клања,

Остале краве (краве дојиље у систему крава/теле) (шифра 1313) - краве чије се млијеко углавном користи за исхрану телади – „краве дојиље“, односно краве које се углавном гаје ради узгоја телади (у систему крава–теле), као и краве које се користе за рад (вучу). Укључене су засушене и излучене остале краве,

Говеда – укупно (шифра 1314) - укупан број говеда на газдинству на дан 14.6. се у оквиру електронског упитника (апликације) аутоматски израчунава, као збир података под шифрама: 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, као што је и означено на упитнику. Обавезно провјерити са испитаником да ли аутоматски добијени резултат одговара стварном бројном стању говеда на газдинству.

4. Да ли газдинство узгаја овце? (шифра 1315)

Уколико се газдинство генерално бави узгојем оваца, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 5 (Овце – бројно стање на дан 14.6. 2026.). Уколико је одговор „не“, прелази се на питање 6 (Да ли газдинство узгаја козе?).

5. Овце – бројно стање на дан 14.6. 2026.

У оквиру ове табеле уписује се број оваца које узгаја газдинство, по појединим категоријама и укупно, са стањем на референтни дан 14.6. 2026 године.

Јагњад и младе овце до 1 године старости (шифра 1316) - укупан број јагњади и шиљежади оба пола, до једне године старости, без обзира на намјену узгоја.

Јагњене и први пут припуштене овце за производњу млијека (шифра 1317) - женска грла старости преко једне године, која су се најмање једном јањила, као и први пут припуштена грла од којих се очекује први подмладак, а која се користе или ће се користити за производњу млијека за људску исхрану и/или за прераду. У ову категорију се убрајају и засушене музне овце излучене из приплода без обзира да ли се тове у периоду од лактације до клања.

Јагњене и први пут припуштене овце за производњу меса (шифра 1318) - женска грла старости преко 1 године, која су се најмање једном јањила, као и први пут припуштена грла од којих се очекује први подмладак, а које се користе за производњу јагњади (меса).

Остале овце (овнови, јалове овце) (шифра 1319) - укупан број грла оваца која нису обухваћена неком од претходних категорија као што су овнови, шкопци и јалове овце.

Овце – укупно (шифра 1320) - укупан број оваца на газдинству на дан 14.6. се у оквиру електронског упитника (апликације) аутоматски израчунава као збир података под шифрама: 1316, 1317, 1318 и 1319, као што је и означено на упитнику. Обавезно провјерити са испитаником да ли аутоматски добијени резултат одговара стварном бројном стању оваца на газдинству на референтни дан пописа.

6. Да ли газдинство узгаја козе? (шифра 1321)

Уколико се газдинство генерално бави узгојем коза, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 7 (Козе – бројно стање на дан 14.6.2026.). Уколико је одговор „не“, прелази се на Питање 8.

7. Козе – бројно стање на дан 14.6. 2026.

У оквиру ове табеле уписује се бројно стање коза које газдинство узгаја, по појединим категоријама и укупно, са стањем на дан 14.6.2026. године.

Јарад и младе козе до 1 године старости (шифра 1322)- укупан број јаради и младих коза до једне године старости, без обзира на пол и намјену узгоја.

Козе припуштене први пут (шифра 1323)- укупан број женских грла, старости преко једне године која су први пут припуштена и од којих се очекује први подмладак, а које ће се користе за производњу млијека за људску исхрану и/или прераду, односно за производњу меса (јаради).

Козе већ јарене (шифра 1324)- укупан број женских грла старости преко 1 године, која су се најмање једном јарила, а која се користе или ће се користити за производњу млијека или за производњу меса (јаради). У ову категорију се убрајају и засушене музне козе.

Остале козе (јарчеви, јалове козе) (шифра 1325) - укупан број грла коза која нису обухваћена неком од претходних категорија као што су јарчеви и јалова грла.

Козе – укупно (шифра 1326) - укупан број коза на газдинству се у оквиру електронског упитника (апликације) аутоматски израчунава као збир података под шифрама: 1322, 1323, 1324 и 1325, као што је и означено на самом упитнику. Обавезно провјерити са испитаником да ли аутоматски добијени резултат одговара стварном бројном стању коза на газдинству на референтни дан.

8. Да ли газдинство узгаја свиње? (шифра 1327)

Уколико се газдинство генерално бави узгојем свиња, неопходно је означити одговор 1 - „Да“, и прећи на питање 9 (Свиње – бројно стање на дан 14.6. 2026.). Уколико је одговор „Не“, прелази се на питање 10.

9. Свиње – бројно стање на дан 14.6. 2026.

У оквиру ове табеле уписује се број свиња које узгаја газдинство без обзира на власништво, по појединим категоријама и укупно, са стањем на дан 14.6.2026. године.

Подмладак, од чега:

Прасад до 20 kg (шифра 1328) - укупан број прасади оба пола, тјелесне масе до 20 килограма, без обзира на то да ли сисају или не.

Свиње од 21 до 50 kg (шифра 1329) - укупан број свиња тежине од 21 до 50 килограма, без обзира на пол и намјену узгоја (приплод или тов).

Свиње за тов, од чега:

Свиње за тов од 51 kg до 80 kg (шифра 1330) - укупан број свиња у тову тјелесне масе од 51 до 80 килограма, без обзира на пол. Ова категорија укључује и нерастове и крмаче излучене из приплода, одговарајуће тјелесне масе.

Свиње за тов од 81 kg до 110 kg (шифра 1331) - укупан број свиња у тову тјелесне масе од 81 до 110 килограма, без обзира на пол. Ова категорија укључује и нерастове и крмаче излучене из приплода, одговарајуће тјелесне масе.

Свиње за тов преко 110 kg (шифра 1332) - укупан број свиња у тову тјелесне масе преко 110 килограма, без обзира на пол. Ова категорија обухвата и нерастове и крмаче излучене из приплода, одговарајуће тјелесне масе.

Свиње за приплод (50 kg и више), од чега:

Назимице (шифра 1333) - укупан број младих женских грла масе 50 или више килограма, одабраних за приплод која се још нису прасила.

Супрасне назимице (шифра 1334) - укупан број женских грла одабраних за приплод, која су први пут супрасна и од којих се очекује први подмладак.

Крмаче (шифра 1335) - укупан број женских грла која су се најмање једном прасила и која су тренутно опрашена. Овдје се не уписују излучене крмаче које се тове прије клања, већ се уписују у свиње у тову и разврставају у одговарајућу категорију према тјелесној тежини.

Супрасне крмаче (шифра 1336) - укупан број женских грла која су се најмање једном прасила и која тренутно нису опрашена.

Нераста (шифра 1337) - укупан број одраслих мушких грла која се користе за приплод. Ова категорија не обухвата излучене нерасте тј. нерасте искључене из приплода. Излучени нераста у тову прије клања уписују се у свиње у тову и разврставају у одговарајућу категорију према тјелесној тежини.

Свиње – укупно (шифра 1338)- укупан број свиња на газдинству на референтни дан се у оквиру електронског упитника (апликације) аутоматски израчунава као збир података под шифрама: 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336 и 1337, као што је и означено на упитнику. Обавезно провјерити са испитаником да ли аутоматски добијени резултат одговара стварном бројном стању свиња на газдинству, на референтни дан пописа.

10. Да ли је газдинство узгајало живину у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године?

Уколико се газдинство у посљедњих годину дана бавило узгојем живине, (шифра 1339), неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 11 (Перад – бројно стање на дан 14.6. 2026.). Уколико се газдинство није бавило узгојем живине у посматраном периоду потребно је означити одговор „не“, прећи на Питање 12.

11. Колики је просјечан број живине коју је газдинство узгајало током године?

У оквиру ове табеле се евидентира просјечан број грла/кљунова (властитих и туђих), по појединим врстама (кокоши, ћурке, патке, гуске и нојеви) и категоријама (товљени пилићи, коке носиље), узгајаних на газдинству током посматраног периода.

Товни пилићи (бројлери) (шифра 1340) - просјечан број пилића у тову који се гаје у интензивним условима искључиво ради производње меса. Ови пилићи у периоду од 6 до 8 недеља достигну 1,8 - 2 (и више) kg живе масе, при којој се коље. Ова категорија не обухвата једнодневне пилиће.

Коке носиље (шифра 1341)- просјечан број грла кока носиља које су достигле одређену полну зрелост, односно вријеме ношење јаја због чега се и узгајају, без обзира на то да ли се снешена јаја користе за насад или исхрану (конзумна јаја). Укључују се излучене кокошке носиље, као и кокице непосредно прије ношења, уколико су смјештени заједно са кокама носиљама.

Пиленке и пијетлови (шифра 1342)- просјечан број грла пиленки и пијетлова. Пиленке су младе кокоши које још нису почеле носити.

Ћурке (шифра 1343) - просјечан број ћурки без обзира на пол и узраст (подмладак и одрасла грла). Једнодневни пилићи се не укључују у бројно стање.

Гуске (шифра 1344)- просјечан број гуски без обзира на пол и узраст (подмладак и одрасла грла). Једнодневни пилићи се не укључују у бројно стање.

Патке (шифра 1345) - просјечан број патки без обзира на пол и узраст (подмладак и одрасла грла). Једнодневни пилићи се не укључују у бројно стање.

Остала живина (препелице, фазани, бисерке, нојеви и др.) (шифра 1346)- просјечан број женских и мушких одраслих грла осталих птица које се гаје на газдинству ради производње меса и јаја (не у сврхе лова нити из хобија), а које нису обухваћене претходним врстама (препелице, фазани, бисерке, нојеви, морке, голубови и др.). Овдје се не укључује живина из узгоја (нпр. фазанерије) која је намијењена за ловишта ради спорта и рекреације.

Живина – укупно (шифра 1347)- укупан просјечан број грла/кљунова свих врста живине које газдинство узгаја на годишњем нивоу, без обзира на пол и узраст (осим једнодневних пилића), који се аутоматски израчунава као збир података под шифрама од 1340, 1341, 1342, 1343 и 1344,

1345 и 1346 као што је и означено на упитнику. Обавезно провјерити са испитаником да ли аутоматски добијени резултат одговара стварном просјечном броју живине која се узгајала на газдинству у посматраном периоду.

12. Да ли газдинство узгаја коње? (шифра 1348)

Уколико се газдинство бави узгојем коња, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 13 (Коњи – бројно стање на дан 14.6. 2026.). Уколико је одговор „не“, прелази се на Питање 14.

13. Коњи – бројно стање на дан 14.6.2026. (шифра 1349)

Укупан број коња на газдинству, без обзира на пол, старост и намјену гајења (млада и одрасла, женска и мушка грла).

14. Да ли газдинство узгаја магарце, мазге и муле? (шифра 1350)

Уколико се газдинство генерално бави узгојем магараца, мазги и мула, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 15 (Магарци, мазге и муле – бројно стање на дан 14.6. 2026.). Уколико је одговор „не“, прелази се на Питање 16.

15. Магарци, муле и мазге – бројно стање на дан 14.6.2026. (шифра 1351)

Укупан број свих категорија магараца, мазги и мула, без обзира на њихов пол, старост и намјену гајења (млада и одрасла, женска и мушка грла).

16. Да ли газдинство узгаја пчеле? (шифра 1352)

Уколико се газдинство генерално бави узгојем пчела, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 17 (Пчеле – број кошница на дан 14.6. 2026.). Уколико је одговор „не“, прелази се на Питање 18.

17. Пчеле – број кошница на дан 14.6.2026. (шифра 1353)

Укупан број пчелињих друштава у кошницама које се држе за производњу меда, без обзира на врсту кошнице. Свако друштво (рој) пчела се евидентира као једна кошница, без обзира на природу и врсту пчелињака.

18. Да ли газдинство гаји друге животиње? (шифра 1354)

Уколико се газдинство бави узгојем других животињау ради производње меса или за рад, неопходно је означити одговор 1 - „да“, и прећи на питање 19 (Друге животиње – бројно стање на дан 14.6. 2026.). Уколико је одговор „не“, прећи на Питање 21.

19. Друге животиње- бројно стање на дан 14.6.2026.

Расплодне женке зечева (шифра 1355) - укупан број расплодних женки зечева.

Остали зечеви (за тов) (шифра 1356) - укупан број осталих зечева који се обично држе за производњу меса.

Јелени (шифра 1357) - укупан број јелена.

Крзнашице (нутрија, чинчила, итд.) (шифра 1358)- укупан број крзнашица без обзира на њихов пол, старост и намјену гајења: млада и одрасла, женска и мушка грла.

Остале животиње (пужеви, итд.) (шифра 1359) - укупан број свих осталих животиња, без обзира на њихов пол, старост и намјену гајења: млада и одрасла, женска и мушка грла.

Напомена:

Остале животиње укључују:

- Зечеве мужјаке,
- Зечеве за тов,
- Копитаре за људску исхрану,
- Копитаре који се користе за рад,
- Приплодне кобиле у шталама,
- Дивље врсте свиња,
- Хибриде свиња,
- Европске муфлоне, ако се узгајају за производњу меса.

Остале животиње искључују:

- Кућне љубимце и животиње, који се не користе у производњи или се не користе за активности које генеришу приход, односно користе се само у сврхе сопственог породичног одмора власника,
- Узгој полуприпитомљених или других живих животиња као што су друге птице (осим живине), инсекти и друге крзнене животиње,
- Узгој кућних љубимаца као што су мачке, пси, хрчци и сл., узгој птица као што су папагаји и сл.,
- Узгој рептила или птица из узгоја,
- Узгој црва, мекушаца или пужева,
- Узгој свилених буба и/или производња чахура свилене бубе,
- Животиње у ловиштима, узгајане за потребе лова,
- Пилиће и пиленке,
- Водене животиње, мекушце или рибе.

20. Да ли је газдинство користило заједничке пашњаке за испашу говеда, оваца и коза у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026? (шифра 1360)

Уколико је стока (говеда, овце и козе) била на испашу на заједничким сеоским пашњацима (државном или општинском земљишту) у посматраном периоду, одговорити са „да“ у оквиру поља под шифром 1360 и наставити са питањима о испашу (шифре 1361 и 1362). Уколико је одговор „не“, прећи на Поглавље 14.

Број грла која су била на испашу (шифра 1361)- Уписује се број грла по наведеним врстама стоке (говеда, овце и козе), која су током посматраног периода била на испашу на заједничким пашњацима. Свако грло које је више пута било на испашу у току посматраног периода се евидентира само једном.

Трајање испаше (шифра 1362)- Уписује се приближан број мјесеци које су животиње провеле на испашу на заједничком земљишту, при чему се два сата дневно посматра минимумом за укључивање дана испаше. Ако се различит број појединачних врста, односно категорија стоке, налазио на испашу у различито вријеме, евидентира се најдужи период боравка на испашу. Уколико је вријеме спроведено на испашу мање од једног мјесеца, уписује се број 1.

Поглавље 14. Начин држања стоке

У оквиру овог поглавља прикупљају се подаци о капацитетима објеката за смјештај говеда, свиња и кока носиља, који су коришћени на газдинству у посљедњих 12 мјесеци. Капацитети смјештајних објеката се изражавају путем:

- просјечног броја грла појединих категорија гајеном у посматраном периоду и
- броја расположивих мјеста за смјештај стоке према различитим облицима смјештаја.

Уписује се просјечан број грла стоке у посматраној години (без обзира на то да ли се стока налазила на газдинству на дан критичног момента Пописа пољопривреде или не), као и број расположивих мјеста према наведеним начинима смјештања (држања) стоке на газдинству, а за сљедеће категорије стоке:

- музне краве и остала говеда,
- женска приплодна грла масе 50 и више kg (крмаче и назимице) и остале свиње,
- коке носиље.

Просјечан број грла стоке у посматраном периоду

Уколико се број грла одређене категорије стоке није мијењао у току године, онда је просјечан број једнак броју те категорије стоке на дан критичног тренутка Пописа.

Уколико се број грла стоке појединих категорија мијењао током посматраног периода, онда испитаник мора да одреди просјечан број. Ако испитаник не може да одреди, просјечан број грла стоке у посматраном периоду (шифре: 1402, 1417 и 1426) се израчунава на сљедећи начин: број дана држања на газдинству * број грла произведен у току године / 365 дана.

Примјер:

На газдинству се гаји крмача која се у току посматране године прасила два пута и опрасила је по седам прасади. Прасад су на газдинству проводила до три мјесеца, након чега су продата.

Просјечан број женских приплодних грла јесте 1. Просјечан број прасади може се израчунати на сљедећи начин: $90 \text{ дана} * 14 \text{ прасади} / 365 \text{ дана} = 4 \text{ (3,5)}$ прасета.

Просјечан број може се израчунати и као количина збира броја грла у различитим раздобљима у току године и броја тих раздобља.

Број расположивих мјеста за смјештај стоке

Јединица за процјену величине смјештајних капацитета за стоку јесте број мјеста. Број расположивих мјеста представља уобичајен број грла (стабилни капацитет) одређене категорије стоке која су смјештена на одређен начин у току посматране године. Термин „мјеста“ се користи у смислу стабилног и расположивог капацитета током референтног периода.

Број мјеста у објекту за животиње која су привремено празна током референтног периода такође се евидентира ако су уобичајено заузета. За животиње које су увијек на отвореном, „мјеста“ се односе на број животиња која би могла да се издржавају на газдинству.

Број расположивих мјеста не представља увјек и максимални број мјеста заузетих у референтном периоду. Број мјеста треба тумачити као стабилан капацитет током референтног периода. Међутим, у случају да такав број није могуће добити на једноставан начин, прихвата се и процјена броја мјеста као максималног броја мјеста која су заузета током референтног периода, укључујући и оне случајеве у којима долази до „прекомјерне експлатације“.

Објекти за смјештај говеда

1. Да ли је газдинство користило објекте за смјештај говеда у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026? (шифра 1401)

Уколико газдинство располаже са објектима за смјештај говеда и исте је користило у посљедњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питање 2. Уколико је одговор „не“, прећи на питање 7.

2. Колики је просјечан број грла у посматраном периоду? (шифра 1402)

У оквиру овог питања прикупљају се подаци за двије категорије говеда: музне краве (колона 1) и остала говеда (колона 2). Уписује се просјечан број грла музних крава и осталих говеда узгајаних на газдинству у посматраној години, без обзира на то да ли се стока налазила на газдинству на дан критичног момента Пописа.

3. Да ли користите објекте са везаним системом држања говеда? (шифра 1403)

Уколико газдинство располаже са објектима са везаним системом држања говеда и исте је користило у посљедњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питања под шифрама 1404 и 1405. Уколико је одговор „не“, прећи на питање 4.

Број мјеста на решеткастој подлози (шифра 1404) - односи се на смјештајне капацитете у којима су говеда везана за своја мјеста (не шетају слободно по смјештајном објекту), при чему измет и урин пропадају кроз решеткаст под у сабирни дио (јаму), гдје формирају течни стајњак. Уписује се број грла, односно број расположивих мјеста у објектима овог типа посебно за музне краве (колона 1), а посебно за остала говеда (колона 2).

Број мјеста на чврстој подлози (шифра 1405) - односи се на смјештајне капацитете у којима су говеда везана за своја мјеста (не шетају слободно по смјештајном објекту) на бетонском поду са простирком и са плитким каналима иза животиња, у којима се скупља дио измета и урина, при чему се измет редовно механички уклања као чврст стајњак и ставља изван објекта. У неким случајевима канал има одводну цијев у којој се скупља урин, или је ријеч о дубљем каналу у ком се скупљају и складиште течне фракције. Уписује се број грла посебно за музне краве (колона 1) и посебно за остала говеда (колона 2).

4. Да ли користите објекте са слободним системом држања говеда? (шифра 1406)

Уколико газдинство располаже са објектима са слободним системом држања говеда и исте је користило у посљедњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питања под шифрама 1407 и 1408. Уколико је одговор „не“, прећи на питање 5 (Да ли користите остале објекте за држање говеда у затвореном?).

Број мјеста на решеткастој подлози (шифра 1407) - односи се на смјештајне капацитете у којима говеда слободно шетају (нису везана), или су у боксовима, при чему измет и урин пропадају кроз решеткаст под у сабирни дио (јаму), гдје формирају течни стајњак или гдје се измет и урин заједно могу састругати са бетонских канала и складиштити у резервоаре. Уписује се број грла посебно за музне краве (колона 1), посебно за остала говеда (колона 2).

Број мјеста на чврстој подлози (шифра 1408) - односи се на смјештајне капацитете у којима говеда слободно шетају (нису везана) или су у боксовима, при чему се измет и урин механички одстрањују. Овдје су укључени и објекти са дебелим простирком (сламом, пиљевином или било којим другим материјалом који задржава и везује излучевине), која се периодично мијења (на неколико мјесеци). Уписује се број грла посебно за музне краве (колона 1), посебно за остала говеда (колона 2).

5. Да ли користите остале објекте за држање говеда у затвореном систему? (шифра 1409)

Уколико газдинство располаже са осталим објектима за држање говеда у затвореном и исте је користило у посљедњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питања под шифрама 1410 и 1411. Уколико је одговор „не“, прећи на питање 6 (Да ли узгајате стоку на отвореном?).

Број мјеста у објекту са управљањем стајњаком (шифра 1410) - односи се на смјештајне капацитете за говеда који нису до сада поменути. Овдје спадају и објекти за традиционални начин чувања говеда (везано држање уз ручно избацивање чврстог стајњака). Уписује се број грла посебно за музне краве (колона 1), посебно за остала говеда (колона 2).

Број мјеста у објекту без могућности управљања стајњаком (шифра 1411) - односи се на смјештајне капацитете за говеда који нису до сада поменути а код којих долази до мијешања измета и урина говеда односно нема могућности управљања стајњаком. Уписује се број грла посебно за музне краве (колона 1), посебно за остала говеда (колона 2).

6. Да ли узгајате говеда на отвореном? (шифра 1412)

Уколико газдинство узгаја стоку на отвореном и на такав начин је узгајало стоку у посљедњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питања под шифрама 1413, 1414 и 1415. Уколико је одговор „не“, прећи на питање 7.

Број грла који узгајате на отвореном (систем слободног узгоја) (шифра 1413) - односи се на смјештајне капацитете на отвореном, гдје се говеда константно држе везано или слободно, у природним условима, уз обезбјеђивање минималне заштите (у виду крова, надстрешнице и сл.). Уписује се број грла посебно за музне краве (колона 1), посебно за остала говеда (колона 2).

Број мјесеци који говеда проводе напољу на испаши (шифра 1414) - уписује се број мјесеци испаше посебно за музне краве (колона 1) а посебно за остала говеда (колона 2). Уколико говеда проведу на испаши мање од два сата дневно, тај дан се неће укључивати у дан испаше. Уколико је вријеме проведено на испаши мање од једног мјесеца, уписује се 1. Ако се различит број грла говеда налазио на испаши различито вријеме, евидентира се најдужи период.

Приступ површинама за кретање (двориште) (шифра 1415)- под „двориштем“ се подразумијева ограђен простор на отвореном, са заштитом или без ње, гдје се говеда слободно крећу. Одговорити „да“, уколико постоји могућност извођења говеда у овакав простор, ради њиховог кретања (вјежбе). Одговорити посебно за музне краве, посебно за остала говеда. У супротном, одговорити са „не“

Објекти за смјештај свиња

7. Да ли је газдинство користило објекте за смјештај свиња у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026? (шифра 1416)

Уколико газдинство располаже са објектима за смјештај свиња и исте је користило у последњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питање 8. Уколико је одговор „не“, прећи на питање 9.

8. Објекти за смјештај свиња

Колики је просјечан број грла у посматраном периоду? (шифра 1417) - евидентира се просјечан број приплодних крмача и осталих свиња које су се узгајале у посматраној години, без обзира на то да ли се стока налазила на газдинству на дан критичног момента Пописа.

Број мјеста у објектима са потпуно решеткастим подом (шифра 1418) - односи се на смјештајне капацитете код којих је под потпуно решеткаст, те измет и урин пропадају у сабирни дио, гдје формирају течни стајњак. Уписује се број грла посебно за приплодне крмаче масе 50 и више килограма (колона 1), посебно за остале свиње (колона 2).

Број мјеста у објектима са дјелимично решеткастим подом (шифра 1419) - односи се на смјештајне капацитете код којих је под дјелимично решеткаст, тј. дио пода има отворе кроз које измет и урин пропадају у сабирни дио, гдје формирају течни стајњак. Уписује се број грла посебно за приплодне крмаче масе 50 и више килограма (колона 1), посебно за остале свиње (колона 2).

Број мјеста у објектима са пуним подом (без дебеле простирке) (шифра 1420) - односи се на смјештајне капацитете за свиње који имају чврсте подове од неполираног цемента или набијене земље, без простирке, при чему је обично један крај пода спуштен да би се омогућило лакше чишћење. Уписује се број грла посебно за приплодне крмаче масе 50 и више килограма (колона 1), посебно за остале свиње (колона 2).

Број мјеста у објектима са пуним подом и дебелом простирком (шифра 1421) - Односи се на смјештајне капацитете гдје је под покривен дебелом простирком (сламом, пиљевином или било којим другим материјалом који задржава и везује излучевине), која се периодично мијења (на неколико мјесеци). Уписује се број грла посебно за приплодне крмаче масе 50 и више килограма (колона 1), посебно за остале свиње (колона 2).

Број мјеста у другим типовима затворених објеката (смјештаја) (шифра 1422) - Односи се на смјештајне капацитете за свиње који нису до сада поменути (нпр. традиционални тип стаја, гдје су подови покривени танком простирком и наслагом излучевина, које се редовно одстрањују ручним избацивањем). Уписује се број грла посебно за приплодне крмаче масе 50 и више килограма (колона 1), посебно за остале свиње (колона 2).

Број мјеста за грла за узгој на отвореном (систем слободног узгоја) (шифра 1423) - слободно држање подразумијева хуманије смјештајне капацитете за свиње, код којих грла имају слободан приступ отвореном и затвореном простору. Код овог метода гајења свиње могу, барем дио дана, да проведу напољу крећући се слободно, при чему могу да се хране доступном вегетацијом и додатним хранивима. Уписује се број грла посебно за приплодне крмаче масе 50 и више килограма (колона 1), посебно за остале свиње (колона 2).

Приступ површинама за кретање (двориште) (шифра 1424) - под „двориштем“ се подразумева ограђен простор на отвореном, са заштитом или без ње, гдје се свиње слободно крећу. Одговорити „да“, уколико постоји могућност извођења приплодних крмача и/или осталих свиња у овакав простор, ради њиховог кретања (вјежбе). Одговорити посебно за приплодне крмаче, посебно за остале свиње. У супротном, одговорити са „не“ и прећи на питање 9 (Да ли је газдинство користило објекте за смјештај кока носиља у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026?)

Објекти за смјештај кока носиља

9. Да ли је газдинство користило објекте за смјештај кока носиља у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. (шифра 1425)

Уколико газдинство располаже са објектима за смјештај кока носиља и исте је користило у посљедњих 12 мјесеци неопходно је означити одговор „да“, и прећи на питање 10. Уколико је одговор „не“, прећи на Поглавље 15.

10. Објекти за смјештај кока носиља

Укључују се само системи за узгој кока које су почеле са ношењем јаја или које су већ припремљене за производњу јаја за насад. Уписује се број грла по наведеним начинима смјештаја.

Колики је просјечан број кока носиља у посматраном периоду? (шифра 1426) – евидентира се просјечан број кока носиља у посматраној години, без обзира на то да ли су се налазиле на газдинству на дан критичног момента Пописа.

Број мјеста за коке носиље у објектима са дебелим простирком (шифра 1427) - односи се на смјештајне капацитете гдје је под покривен дебелим простирком од сламе, пиљевине или било ког другог материјала који задржава и везује излучевине, која се периодично мијења (на неколико мјесеци). То је обично једноставан, затворен (покривен) објекат са природном или вјештачком вентилацијом, чија је једна трећина пода покривена нпр. сламом, а двије трећине пода чини решетка, како би се прикупљале излучевине у периоду ношења јаја (13–15 мјесеци). Гнијезда за ношење јаја, хранилице и појилице поређане су по решеткастом дијелу како би простирка остала сува.

Број мјеста за коке носиље у објектима са кавезима на више нивоа (без простирке) (шифра 1428) – односи се на смјештајни вишеслојни систем без простирке. Састоје се од приземља и једног или више нивоа перфорираних платформи, постављених тако да измет не може пасти на коке испод. Објекат је са топлотном изолацијом, вентилацијом и природним или вештачким свјетлом. Коке се држе у великим групама и слободне су да се крећу по целој површини. Излучевине се уклањају тракама за стајњак или се сакупљају у јами за стајњак.

Под кавезима се подразумевају смјештајни капацитети у којима се кокошке носиље налазе у кавезима – једна или више кока у сваком. Обично су то објекти са вјештачком вентилацијом, са освјетљењем или без њега. Носиље се држе у везаним кавезима, најчешће направљеним од жице. Измет пропада кроз дно кавеза, скупља се и складишти испод, у дубокој јами или каналу, или се одводи траком или системом стругања. Измет кока носиља у систему кавеза не мијеша се са осталим материјалом (простирком).

Број мјеста за коке носиље у објектима са кавезима са траком за стајњак или са дубоком јамом (шифра 1429)- Односи се на кавезе код којих се излучевине, помоћу траке која иде испод кавеза, одстрањују ван зграде у затворени објекат за смјештање, гдје се формира чврст стајњак. У

побољшаним системима искоришћена је могућност сушења стајњака на тракама убацивањем ваздуха кроз перфориране цијеви или проласком кроз тунеле за сушење. Овдје су обухваћени и кавези са могућношћу скидања измета помоћу стругалица. Број мјеста у кавезима с дубоком јамом испод подразумијева кавезе код којих излучевине падају у дубоку јаму испод кавеза, или у канал испод кавеза, или се одстрањују уз помоћ стругалице заједно са водом која се прелива из појилица, при чему се формира течни стајњак. Слој измета се уклања обично једном годишње или рјеђе, помоћу стругалица. Код неких система, систем вентилације је тако осмишљен да се користи топао ваздух за сушење влажног измета у дубокој јами или у каналу.

Број мјеста за коке носиље у објектима са кавезима са решеткама (шифра 1430) - Односи се на кавезе код којих излучевине падају на под испод кавеза, гдје се формира чврст стајњак, који се редовно одстрањује. Овај објекат је сличан претходном објекту са дубоком јамом, осим што постоји вентил између кавеза и дијела за складиштење, као и велики отвори у зиду складишта који омогућавају струјање ваздуха ради лакшег сушења измета. Кавез и складиште су одвојени тако да се измет може уклањати у било које вријеме, без ометања носиља.

Број мјеста за коке носиље у објектима са другим типовима смјештаја (шифра 1431)- односи се на смјештајне капацитете за коке носиље који нису до сада поменути, нпр. држање у потпуно затвореном простору без простирке, са гнијездима и природном или вјештачком вентилацијом.

Број мјеста за коке носиље за узгој на отвореном (систем слободног узгоја) (шифра 1432) - Подразумијева хуманије смјештајне капацитете за кокошке носиље, гдје грла имају слободан приступ отвореном и затвореном простору. Код овог метода гајења кокошке носиље могу, барем дио дана, да проведу напољу крећући се слободно, при чему могу да се хране доступном вегетацијом и додатним хранивима. Ово је традиционални начин гајења код нас, гдје је омогућено слободно кретање кокошака по отвореном пољу (ограђеном или не).

Поглавље 15. Управљање стајским ђубривом и употреба ђубрива

1. Да ли је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године располагало стајским ђубривом?

Уколико је газдинство у току посматране пољопривредне године производило стајњак услед бављења сточарством или је стајњак (без обзира на врсту) набављен од других газдинстава, означити одговор „да“ и прећи на питање 2. У супротном, одговорити са „не“ и прећи на питање 3.

2. На који начин је газдинство одлагало стајњак у посматраном периоду?

Потребно је приказати (у процентима) које све начине одлагања стајњака је користило газдинство у посљедњих 12 мјесеци (колона 1), као и број мјесеци чувања стајњака по појединим начинима одлагања (колона 2).

Складиштење чврстог стајњака на гомили на земљи (шифра 1501) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупно расположиве количине стајњака (без обзира на врсту стајњака) који се одлаже на отвореном тј. на земљи (пољу) са које се стајњак периодично уклања. У оквиру колоне 2 се евидентира број мјесеци чувања стајњака на овај начин.

Складиштење чврстог стајњака на гомили на бетону (шифра 1502) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупно расположиве количине стајњака (без обзира на врсту стајњака) који се

одлаже на отвореном тј. на непропусној плочи (нпр. бетонској плочи) са које се стајњак периодично уклања. У оквиру колоне 2 се евидентира број мјесеци чувања стајњака на овај начин.

Стајњак ускладиштен у компостним гомилама (шифра 1503) – у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог стајњака (без обзира на врсту стајњака) који се складишти у затвореним компостним гомилама, које су аерирани и/или мјешане, док се у оквиру колоне 2 уписује број мјесеци чувања (држања) стајњака у овом облику.

Стајњак који се чува у јамама испод објекта за смјештај животиња (шифра 1504) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог стајњака (без обзира на врсту стајњака) који се складишти са мало или без додате воде, обично испод решеткастог пода у затвореним објектима за смјештај животиња и у периоду краћем од једне године. У колони 2 се евидентира број мјесеци чувања (држања) стајњака у овом облику.

Стајњак ускладиштен у системима са дебелим простирком (шифра 1505) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог стајњака који се акумулира током производног циклуса, који се може продужити на 6 или 12 мјесеци, а настаје у системима за смјештај стоке на дебељој простирци, која се обично састоји од сламе и различитих додатака који изазивају ферментацију. Може бити присутан у објектима за смјештај свих врста стоке. У колону 2 се уноси број мјесеци чувања (држања) стајњака у овом стању.

Складиштење течног стајњака (осоке) у објектима без покривача (шифра 1506) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог течног стајњака који се складишти у непокривеним резервоарима или базенима, обично на период краћи од једне године. Укључује и отворене лагуне. У оквиру колоне 2 се евидентира број мјесеци чувања (држања) у овом облику.

Складиштење течног стајњака (осоке) у објектима са пропусним покривачем (шифра 1507) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог течног стајњака који се складишти у резервоарима или базенима са пропустљивим покривачем (нпр. од глине и сламе), обично на период краћи од једне године. У колони 2 се евидентира број мјесеци чувања (држања) течног стајњака у овом облику.

Складиштење течног стајњака (осоке) у објектима са непропустљивим покривачем (шифра 1508) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог течног стајњака који се складишти у резервоарима или базенима са непропустљивим покривачем (нпр. од полиетилена), обично на период краћи од једне године. Укључује стајњак који се уноси у анаеробни дигестор. У колону 2 се уноси број мјесеци чувања (држања) течног стајњака у овом стању.

Складиштење стајњака у другим (непоменути) објектима (шифра 1509) - у оквиру колоне 1 се уписује проценат од укупне количине расположивог стајњака (без обзира на врсту) који се одлаже на неки други, до сад непоменути начин. У колони 2 се евидентира број мјесеци чувања (држања) стајњака на тај начин.

Стајњак употребљен истог дана (шифра 1510) – евидентира се проценат стајњака који се примјењује на коришћено пољопривредно земљиште у року од 24 сата од излучивања. Уписати проценат у поље под овом шифром и у случају да се сав стајњак у року од 24 сата од излучивања испоручује другим газдинствима, без одлагања на газдинству.

Напомена:

Уколико је одговор на питање 1 „да“ (у пољу под шифром 1500 је означено „да“), онда мора бити попуњено најмање једно поље о начину одлагања стајњака (поља под шифрама 1501-1510) израженом у процентима, тако да збир процената буде једнак 100%. Код сваког начина одлагања стајњака, гдје је уписан проценат, мора постојати и уписан број мјесеци чувања (држања) стајњака на тај начин, осим код стајњака који је употребљен истог дана (шифра 1510).

3. Да ли је газдинство у посматраној пољопривредној години ђубрило земљиште са минералним или органским ђубривом? (шифра 1511)

Уколико је газдинство у посљедњих 12 мјесеци ђубрило земљиште, без обзира на врсту ђубрива (минерално/вјештачко или органско ђубриво), означити одговор „да“. У супротном, одговорити са „не“ и прећи на Поглавље 16.

4. На коликој је површини кориштеног пољопривредног земљишта употребљено минерално ђубриво? (шифра 1512)

У одговарајуће поље се уписује површина у дунумима, на којој је употребљено минерално ђубриво током референтне године, без обзира на врсту ђубрива. Површина ђубрена више пута истом врстом или различитим врстама минералног ђубрива приказује се само једном.

5. На коликој површини кориштеног пољопривредног земљишта је употребљен стајњак? (шифра 1513)

У одговарајуће поље се уписује површина у дунумима, на којој је употребљен стајњак, без обзира на врсту стајњака (чврсти, течни, осока). Површина ђубрена више пута истом врстом или различитим врстама стајњака приказује се само једном.

Напомена:

Приказана површина коришћеног пољопривредног земљишта на којој је употребљено минерално ђубриво (шифра 1512) и органско ђубриво (шифра 1513) не смије бити већа од површине коришћеног пољопривредног земљишта газдинства – укупно (шифра 1008).

6. Колика је количина стајњака (властитог или туђег) потрошена за ђубрење земљишта газдинства? (шифра 1514)

Евидентира се укупна количина стајњака која је потрошена током посљедњих 12 мјесеци за ђубрење пољопривредног земљишта газдинства и одвојено количина за чврсти стајњак у тонама (колона 1) и течни стајњак у метрима кубним (колона 2).

7. Од тога, колика је количина стајњака набављена од других газдинстава? (шифра 1515)

Уколико је газдинство током посљедњих 12 мјесеци набављало стајњак од других газдинстава, неопходно је навести количину стајњака набављеног за потребе газдинства од другог газдинства и то одвојено за количину (масу) чврстог стајњака у тонама (колона 1) и количину (запремину) течног стајњака/осоке у метрима кубним (колона 2). Уколико газдинство током посматраног периода није набављало стајњак од других газдинстава, прелази се на сљедеће питање 8.

8. Колика је количина употребљеног другог органског ђубрива (осим стајњака)? (шифра 1516)

У одговарајуће поље уписује се укупна количина другог органског ђубрива осим стајњака (нпр. компоста) која је потрошена на газдинству током посљедњих 12 мјесеци, у тонама.

9. Техника употребе стајњака

Потребно је у процентима приказати количину стајњака искориштену на газдинству у посматраном периоду за ђубрење земљишта према различитим техникама расипања стајњака по земљишту. Под расположивим стајњаком подразумијева се стајњак произведен на газдинству и стајњак набављен од других газдинстава. Процентуално учешће количина стајњака употребљеног на газдинству током посматраног периода, према кориштеним техникама расипања стајњака, мора да буде једнак 100%.

Расипање и заоравање стајњака у року од 4 сата (шифра 1517)- уписује се процентуално учешће укупно искоришћеног стајњака (без обзира да ли се ради о чврстом стајњаку, техничком стајњаку или осоки) који је механички уграђен у земљиште заоравањем у року од 4 сата након производње.

Расипање и заоравање стајњака у року од 4 до 24 сата (шифра 1518)- уписује се процентуално учешће укупно искоришћеног стајњака (без обзира да ли се ради о чврстом стајњаку, техничком стајњаку или осоки) који је механички уграђен у земљиште заоравањем у периоду између 4 и 24 сата након производње.

Расипање стајњака без заоравања или заоравање након 24 сата (шифра 1519) - уписује се процентуално учешће укупно примењеног стајњака (без обзира да ли се ради о чврстом стајњаку, техничком стајњаку или осоки) где није извршено уграђивање у земљиште заоравањем или ако стајњак није уграђен у року од 24 сата након производње или је после 24 сата дошло до заоравања истог.

Поглавље 16. Пољопривредна механизација, опрема и објекти газдинства

У оквиру овог поглавља се евидентира број властите механизације и опреме које је газдинство користило у пољопривредне сврхе у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године. Механизација у власништву два или више газдинстава се евидентира као властита код газдинства код ког је била у моменту пописивања.

1. Да ли је ваше газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило властити трактор? (шифра 1601)

Уколико је одговор „не“ прелази се на питање 2 (шифра 1608), у супротном попуњава се табела „Властита механизација кориштена у газдинству у периоду 2025/2026. година“.

У табели „Властита механизација кориштена у газдинству у периоду 2025/2026. година“ у колонама од 2–7 у првом дијелу питања о механизацији, уписује се број наведене врсте механизације разврстан према годинама старости (до 1 године, 1-5, 6-10, 11-15, 16-20, преко 20 година старости).

Прва колона (укупан број) биће аутоматски израчуната.

Једноосовински трактори (мотокултиватори) – (шифра 1602) обухватају ручне једноосовинске тракторе, култиваторе и фрезе са сједиштем или без њега и њихов број се уписује у први ред (колоне 2–7) разврстан према годинама старости.

Једноосовински трактори (мотокултиватори)

Двоосовински трактори – овдје се убрљају трактори са двије осовине (са 4 точка), и трактори гусјеничари, а подијељени су према снази мотора израженој у киловатима (kW) односно у коњским снагама (КС):

До 40 kW (до 53 КС) (шифра 1603);

41-60 kW (54-80 КС) (шифра 1604);

61-100 kW (81-134) (шифра 1605);

101 и више kW (135 и више КС) (шифра 1606).

Двоосовински трактори

Двоосовински трактори – укупно (шифра 1607) обухватају све двоосовинске тракторе – точкаше и гусјеничаре, без обзира на марку, употребу горива и врсту, као и обим радова у пољопривреди.

Укупан број (шифра 1607) у колони 1 под шифрама 1603-1606 једнак је броју двоосовинских трактора – укупно, а што ће бити аутоматски израчунато.

2. Да ли је ваше газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило комбајн за жито или силажу? (шифра 1608)

Уколико је одговор „не“ прелази се на питање 3 (шифра 1611), у супротном потребно је попунити слjedeћу табелу.

Универзални житни комбајни (шифра 1609) су самоходне машине за једнофазну жетву ратарских усјева (житарица и уљарица).

Силажни комбајни (шифра 1610) су намијењени уситњавању биљака и спремању силаже. Укључују се самоходни, вучени и ношени силажни комбајни.

Универзални житни комбајн

Силажни комбајн

3. Да ли је ваше газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило другу властиту пољопривредну механизацију? (шифра 1611)

Уколико је газдинство у посматраном периоду користило другу властиту пољопривредну механизацију потребно је означити одговор „да“ и у наставку уписати број кориштене механизације по појединим врстама. Уколико је одговор „не“ прелази се на питање 4 (шифра 1632).

Плугови (шифра 1612) - обухватају прикључне машине намијењене основној обради земљишта тј. орање. Плуговима се одсијеца, мијеша и преврће оранични слој земљишта, чиме се стварају бољи водно-ваздушни услови у зони коријеновог система биљке. Укључују се раони или дискоидни плугови, као и плугови риголери за рад на већим дубинама, при подизању вишегодишњих засада.

Фрезе (шифра 1613) - јесу прикључне пољопривредне машине за растресање земље.

Тањираче (шифра 1614) - представљају прикључне машине чији су радни органи тањира нанизани на осовину и који се заједно окрећу на тој осовини (за разлику од дискоидних плугова, код којих се сваки тањир окреће сам од себе).

Дрљаче (шифра 1615) - су прикључне машине код којих је радни орган у виду клина. Могу бити клинасте, клатеће, ротационе и перасте.

Сјетвоспремачи (шифра 1616)- су комбиноване машине за предсјетвену припрему земљишта.

Сијачице (шифра 1617)- подразумевају све врсте сијачица (за ускоредну и широкоредну сјетву).

Садилице (шифра 1618)- подразумевају све врсте садилица за кромпир, расад и остало, без обзира на то да ли су са руковаоцем или су аутоматске.

Прскалице (шифра 1619) – обухватају машине намијењене за заштиту биља у ратарству. Имају хоризонтално крило са распоређеним распрскивачима. Могу бити ношене или вучене. Крило може бити распона 8-18 метара, а резервоар запремине 300-3000 литара.

Расипачи минералног ђубрива (шифра 1620) - обухвата машине које су намијењене за растурање гранулираног вјештачког ђубрива. Могу бити са лулом или центрифугални.

Атомизери (шифра 1621) – обухватају механизацију за заштиту биља у воћарству и виноградарству. Немају класично крило за прскање, већ се распрскивачи налазе у струји ваздуха. Могу бити ношени или вучени.

Берачи (шифра 1622) - обухватају машине којом се врши берба кукуруза у клипу.

Тресачи (шифра 1623) - машине или алати који се користе за отресање плодова са биљака, најчешће са дрвећа или грмља. Њихова главна функција је да убрзају и олакшају бербу одређених култура, посебно оних код којих би ручно брање било превише споро или неефикасно као што су шљиве, љешници, трешње, ораси и сл.

Прикључне машине за бербу (шифра 1624)- специјализовани пољопривредни уређаји који се прикључују на трактор и користе се за механизовано сакупљање плодова са њива, воћњака или винограда. Њихова сврха је да убрзају и олакшају бербу, смање потребу за радном снагом и побољшају ефикасност производње.

Осцилирајуће косилице (шифра 1625)- су машине за кошење траве и биља, које користе резни механизам са наизмјеничним (осцилирајућим) покретима ножева за сјечење биљака а познате су и као сегментне или резне косилице.

Ротацијске косилице (шифра 1626)- пољопривредне машине које користе брзо ротирајуће ножеве за сечење траве и других биљака. За разлику од осцилирајућих косилица које режу као маказе, ротацијске косилице „одсијецају“ траву великом брзином ротације хоризонтално постављених ножева.

Превртачи сијена (шифра 1627) –пољопривредне машине и алати такође познати као окретачи или расипачи сијена, које се користе у процесу сушења покошене траве, како би се брже и равномернојерније осушила и постала погодна за балирање или складиштење као сијено.

Пресе (балирке за сијено) (шифра 1628)- јесу машине које служе да се сијено или слама сабије и тако лакше транспортује и даље њоме манипулише. Као резултат се добијају стандардне бале, рол-бале или велике квадар-бале.

Машины за машинску мужу (шифра 1629)- су намијењене за мужу крава, коза и оваца. Могу бити стационарне или покретне.

Вадилице за кромпир (шифра 1630) - пољопривредне машине којима се врши вађење, чишћење и прикупљање кртола кромпира.

Малчери (шифра 1631) - пољопривредне машине које служе за уситњавање биљног материјала на земљишту. Њихова главна улога је да издробљени биљни остатак (малч) оставе на површини земљишта, где он има корисну функцију – штити тло, побољшава плодност и смањује ерозију.

Плугови

Фреза за ручну обраду земље

Тракторска фреза

Тањираче

Ротационе дрљаче

Сјетвоспремачи

Сијачице

Саднице за кромпир

Прскалице за заштиту у биља

Расипачи минералног ђубрива

Ат омизери вучени и ношени

*Берач кукуруза
сијено*

Тресачи

Преврт ачи за

*Пресе (балирке)
кромпира*

Машине за машинску мужу

Дворедна вадилица

4. Да ли опрема за примјену средстава за заштиту биља има млазнице ниског притиска? (шифра 1632)

Опрема за примјену средстава за заштиту биља с млазницама ниског притиска користи се за прецизно и ефикасно наношење пестицида и других заштитних средстава на биљке. Ове млазнице омогућавају равномјерну дистрибуцију текућине уз смањење губитака средства. Ова опрема може укључивати прскалице с нискотлачним млазницама (осигуравају оптималну величину капљица за бољу покривеност биљака), системе за примјену на транспортним тракама (користе се у складиштима за третирање ускладиштених житарица), као и пумпе с регулацијом притиска (омогућавају контролу протока и притиска како би се осигурала правилна примјена).

На ово питање је обавезно одабрати један од понуђених одговора:

1. Да, има је сва опрема за примјену средстава за заштиту биља,
2. Не, нема је сва опрема за примјену средстава за заштиту биља,
3. Нема је уопште.

5. Да ли је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило механизацију која је у власништву других газдинстава? (шифра 1633)

Уколико је газдинство у посматраном периоду користило механизацију других газдинстава неопходно је одабрати одговор „да“ а затим за сваку од понуђених врста механизације и опреме (шифре 1633-1637) одабрати један од два могућа одговора – „да“ или „не“.

6. Да ли је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило нешто од сљедећих система за управљање сточарством?

За сваки од понуђених система за управљање у сточарству (шифре 1638-1642), неопходно је добити одговарајући одговор о њиховом коришћењу на газдинству током посматраног периода, односно одабрати један од два понуђена одговора „да“ или „не“.

Савремене технологије за праћење здравља и добробити животиња (камере, праћење звука, сензори, регистрација исхране и пића и сл.) (шифра 1638) - представљају скуп дигиталних и аутоматских система који омогућавају стални надзор над физичким стањем, понашањем, исхраном и окружењем животиња на фармама. Ове технологије се користе да би се побољшало здравље, продуктивност и благостање стоке, а истовремено и смањили трошкови и потреба за ручним надзором.

Сило микс за припрему сточне хране (шифра 1639)- машина за мјешање и припрему сточне хране, најчешће силираних маса, сјена, кукуруза, концентрата и других хранива у јединственој, хомогеној смјешу која се користи за исхрану стоке, посебно говеда и оваца.

Аутоматске хранилице за стоку (шифра 1640)- Аутоматске хранилице за стоку су уређаји или системи који аутоматски дистрибуирају и дозирају храну за стоку (краве, свиње, овце, живину) у унапријед одређеним количинама и временским интервалима, без потребе за сталним присуством човјека.

Аутоматско регулисање климатских услова (температуре и влаге) у објектима за смјештај стоке (шифра 1641) - технички системи који омогућавају сталну контролу и одржавање оптималне микроклиме у шталама, свињцима, кокошињцима и другим просторијама за узгој животиња. Њихова сврха је очување здравља и продуктивности стоке кроз аутоматско управљање: температуром, влажношћу ваздуха, вентилацијом, осветљењем и концентрацијом гасова (амонијак, ЦО₂)

Роботи за мужу (шифра 1642)- аутоматски системи за мужу су високотехнолошки уређаји који аутоматски обављају мужу крива без директног учешћа човека. Представљају дио савремене аутоматизације у млијечном говедарству, посебно на фармама са великим бројем музних крива.

7. Да ли је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило нешто од опреме за производњу обновљиве енергије на газдинству?

За сваки од понуђених система за производњу обновљиве енергије на газдинству (шифре 1643-1644), неопходно је добити одговарајући одговор о њиховом коришћењу током посматраног периода, односно одабрати један од два понуђена одговора „да“ или „не“.

Соларна енергија (фотонапонска) за производњу електричне енергије (шифра 1643) – подразумева коришћење сунчевог зрачења за добијање електричне енергије помоћу фотонапонских (ПВ) панела на газдинству, као обновљив, еколошки и дугорочно исплатив начин производње струје, посебно користан у пољопривреди, на удаљеним локацијама.

Остали обновљиви извори енергије (нпр. геотермална енергија, вјетар, вода ...) (шифра 1644) – обухвата употребу осталих обновљивих извора енергије (као што су геотермална енергија, енергија вјетра, воде, биомасе), односно искоришћавање природних и неисцрпних извора из окружења за производњу електричне и/или топлотне енергије, без загађивања животне средине и без исцрпљивања ресурса.

8. Да ли је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године користило опрему за производњу ракије и вина? (шифра 1645)

Уколико је газдинство користило опрему за производњу ракије и вина у посматраном периоду неопходно је означити одговор „да“ и прећи на сљедеће питање, а уколико је одговор „не“, прећи на питање 9.

Опрема за производњу ракије (шифра 1646)- обухвата све алате, уређаје и машине које се користе у процесу претварања воћа у алкохолно пиће – ракију. Производња ракије захтијева вишефазни процес: припрему сировине, ферментацију (врење), дестилацију и складиштење, а свака од ових фаза тражи одговарајућу опрему као што је опрема за припрему воћа (машине за прање воћа, дробилице, муљаче, сјецкалице и пасирке), посуде за ферментацију (врење), казан за печење ракије (дестилацију), хладњак, опрему за складиштење и пуњење и сл.

Опрема за производњу вина (шифра 1647) – опрема за производњу вина обухвата све уређаје, посуде и алате који се користе у процесу претварања грожђа у вино – од бербе, преко муљања и ферментације, па до бистрења, чувања и флаширања. Винарска опрема може бити традиционална или савремена.

Да ли газдинство располаже са неким од сљедећих објеката за складиштење пољопривредних производа?

Објекти за смјештај житарица, уљарица и махунарки (шифра 1648) – ова група пољопривредних објеката обухвата објекте као што су кошеви за кукуруз, анбари, силоси, сушаре и сл. Уколико газдинство располаже са неким од наведених објеката неопходно је означити одговор „да“, а потом у оквиру поља под шифром 1649 уписати укупну запремину свих расположивих објеката из ове групе у метрима кубним (m³).

Објекти за складиштење корјенастог биља, кртоластог биља и луковица (шифра 1650) – уколико газдинство располаже објектима за складиштење неке од наведених група биљних усјева неопходно је означити одговор „да“.

Објекти за складиштење воћа и поврћа (не укључују се хладњаче) (шифра 1651) - ова група пољопривредних објеката обухвата све објекте који служе за временски краће складиштење воћа и поврћа, а искључује хладњаче. Уколико газдинство располаже овом врстом објеката неопходно је означити одговор „да“.

Хладњаче (шифра 1652)- су објекти у којима се производи складиште и чувају под оптималним условима. Поред комора за хлађење, ови објекти имају и просторије за пратећу механизацију. Уколико газдинство располаже хладњачом неопходно је означити одговор „да“, а потом у оквиру поља под шифром 1653 потребно је навести и њену запремину у метрима кубним (m³).

Поглавље 17. Радна снага газдинстава

У оквиру овог поглавља низом питања се прикупљају подаци о структури и карактеристикама радне снаге, као и о њиховим активностима на газдинствима у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године.

Подаци о радној снази се прикупљају за породична пољопривредна газдинства и предузетнике (питања 1, 2, 3, 4 и 5), док на питања 6 и 7 не одговарају, те прелазе на сет питања о доносиоцу одлука и сезонској радној снази (питања 8, 9, 10, 11 и 12).

1. Колико чланова има домаћинство носиоца газдинства? (шифра 1800)

Уписује се број свих чланова домаћинства (присутних и тренутно одсутних), без обзира на године старости и без обзира на то да ли су у посматраном периоду обављали пољопривредне активности или не.

Под домаћинством се сматра свака породична или друга заједница лица, која заједно станују и заједно троше своје приходе за подмиривање основних животних потреба.

Напомена:

- На питања 1, 2, 3, 4 и 5 из поглавља о радној снази, одговарају само породична газдинства и предузетници.

2. Колико чланова домаћинства и родбине старије од 15 година је обављало пољопривредну активност на газдинству у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године? (шифра 1801)

У оквиру овог питања уписује се број чланова домаћинства и рођаци носиоца газдинства који су обављали пољопривредне активности на газдинству у посљедњих годину дана и старији су од 15 година, и самим тим чине чланове породичног пољопривредног газдинства.

Под члановима породичног газдинства подразумевају се носилац газдинства, чланови породице и рођаци носиоца газдинства (вјенчани или невјенчани супружник, дјеца, родитељи, родбина стечена браком или усвојени чланови, као и браћа и сестре носиоца газдинства и супружника) који раде на газдинству, без обзира на то да ли станују на газдинству (да ли припадају другом домаћинству) и да ли су за свој рад на газдинству на неки начин плаћени или не.

Носилац породичног пољопривредног газдинства јесте особа која је одговорна за уобичајене дневне финансијске и производне дјелатности газдинства.

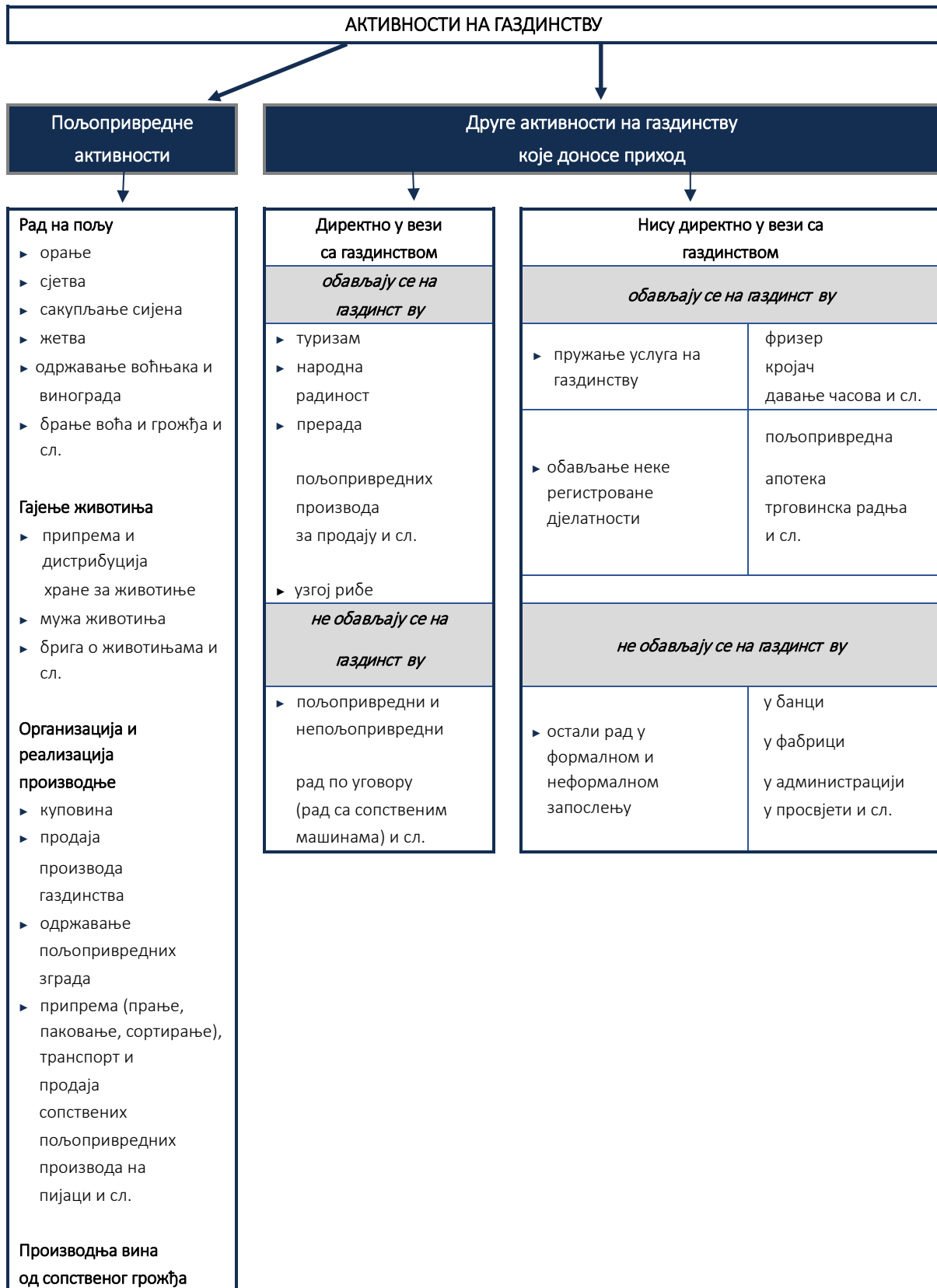
Под пољопривредним активностима подразумевају се:

- рад на пољу – орање, сјетва, сакупљање сјена, жетва, одржавање воћњака и винограда, брање воћа и грожђа и сл.,
- гајење животиња – припрема и расподјела хране, мужа, брига о животињама,
- организација производње и управљање – куповина, продаја производа газдинства, рачуноводство у вези са газдинством и сл.,
- сви послови на газдинству у вези са складиштењем, обрадом и припремом производа за тржиште (силирање сточне хране, чишћење, паковање и сл.),
- одржавање пољопривредних објеката и машина, транспорт робе до пијаце, припрема и продаја сопствених пољопривредних производа на пијаци и сл.,
- производња вина од сопственог грожђа.

У пољопривредне активности не убрајају се:

- обављање кућних послова (прање, кување, чишћење, спремање зимнице и сл.),
- прерада пољопривредних производа (осим производње вина од сопственог грожђа),
- активности у вези са шумарством, ловом, риболовом или узгојем рибе, без обзира на то да ли се обављају на газдинству или не,

- друге активности које доносе приход – зараду.

Под другим активностима које доносе приход – зараду подразумевају се све активности које нису пољопривредне активности на газдинству а имају економски утицај на газдинство. Оне могу бити:

- активности директно у вези са газдинством – активности током којих се користе ресурси газдинства као што су: земљишне површине, пољопривредне зграде, машине, опрема, радна снага или пољопривредни производи, и могу да се:
  - *обављају на газдинству* (непољопривредне активности као што је туризам, народна радност, прерада пољопривредних производа **за продају** – осим прераде грожђа ради производње вина у случају да је количина прерађеног грожђа искључиво или углавном из сопствене производње и сл.),
  - *не обављају на газдинству* (пољопривредни и непољопривредни рад по уговору, нпр. рад сопственим комбајном).
- активности које нису директно у вези са газдинством – активности током којих се не користе ресурси газдинства, осим радне снаге газдинства, и могу да се:
  - *обављају на газдинству* – нпр. фризер/фризерка или кројач/кројачица који пружају услуге на газдинству, трговац-члан газдинства ради у самосталној трговинској радњи (гдје се не продају производи газдинства) или у пољопривредној апотеци која је лоцирана на газдинству, давање часова на газдинству – обука од стране члана газдинства и сл.
  - *не обављају на газдинству* – свако друго запослење чланова газдинства као нпр. рад у банци, фабрици, администрацији, просвјети и др.

3. Чланови домаћинства и рођаци који су обављали пољопривредне активности на породичном газдинству (шифра 1801)

У оквиру ове табеле се за сваког члана газдинства, односно члана домаћинства и рођаке носиоца газдинства који су обављали пољопривредне активности на породичном газдинству и газдинству предузетника у посљедњих 12 мјесеци и старији су од 15 година, појединачно уносе сљедећи подаци:

- Однос према носиоцу,
- Пол,
- Навршене године старости,
- Ко доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи,
- Број дана у години које је лице обављало пољопривредне активности на газдинству,
- Просјечан број сати по дану које је лице обављало пољопривредне активности на газдинству,
- Обављање других активности које доносе приход, а у вези су са газдинством,
- Обављање других активности које доносе приход, а нису у вези су са газдинством.

Напомена:

- У оквиру првог реда Табеле 3, подаци се увјек уносе за носиоца газдинства, без обзира на то да ли је у посматраној пољопривредној години обављао пољопривредне активности или не.
- Подаци за супружника, остале чланове породице и рођаке се уписују само за оне који су обављали пољопривредне радове – активности на газдинству у посматраном периоду и старији су од 15 година.

Чланови газдинства и однос према носиоцу (колона 1) – За сваког члана газдинства појединачно неопходно је у оквиру колоне 1, уписати одговарајућу шифру која се односи на сродство односно везу члана са носиоцем газдинства. Шифре и њихово значење се налазе у заглављу саме табеле.

Пол (колона 2) – За сваког члана газдинства неопходно је уписати пол тј. означити шифру 1 за мушки, односно шифру 2 за женски пол.

Навршене године старости (колона 3) – За сваког члана газдинства потребно је уписати навршене године живота са стањем на дан критичног момента Пописа.

Ко доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи? (колона 4) – У оквиру ове колоне се поред оног члана газдинства који организује пољопривредну производњу, односно који је одговоран за доношење дневних финансијских и производних одлука на газдинству (управник или менаџер на газдинству) означава шифра 1. Управник или менаџер на газдинству може бити: носилац газдинства или било који други члан газдинства, као и стално запослени на газдинству (Табела 5). Могуће је обиљежити само један одговор, односно могуће је да само један члан газдинства, односно стално запослени буде доносилац одлука.

Колико је дана у години и просјечно сати по дану лице обављало пољопривредне активности на газдинству? (колоне 5 и 6)

Испитаник процјењује број дана и просјечан број сати по дану, које је свако лице односно члан газдинства утрошио за обављање пољопривредних активности на газдинству у посматраном периоду. У број радних дана и број сати се не укључује обављање кућних послова.

Напомена:

- Приликом процјењивања времена искоришћеног за обављање пољопривредних активности на газдинству потребно је водити рачуна о томе које активности јесу пољопривредне активности на газдинству, као и о сезонском карактеру послова (колико су се послови обављали у току зиме, а колико у току љета), о празницима, боловању и сл.
- Вријеме утрошено на пољопривредни рад на породичном пољопривредном газдинству представља стварно утрошено радно вријеме намијењено пољопривредном раду на газдинству, изузев кућних послова у домаћинству носиоца газдинства.
- Носилац газдинства не мора обављати пољопривредну активност на газдинству. Међутим, уколико је носилац газдинства уједно управник или менаџер, подразумијева се да је обављао пољопривредну активност на газдинству, и у том случају је унос података о времену искоришћеном за обављање те активности обавезан.

Да ли је лице у истом периоду обављало другу активност која је доносила приход, а у вези је са газдинством? (колона 7)

У оквиру овог питања неопходно је означити шифру једне од понуђених опција (у заглављу табеле су понуђене опције) у зависности од тога да ли је члан газдинства у посматраном периоду, поред пољопривредних активности, обављало и другу активност која је доносила приход (другу профитабилну активност), а у вези је са газдинством, и то:

- Да, више него пољопривредне активности на газдинству – више је времена искоришћено за обављање друге активности која доноси приход а која је у вези са коришћењем ресурса газдинства – **шифра 1**,
- Да, мање него пољопривредне активности на газдинству – мање је времена искоришћено за обављање друге активности која доноси приход а која је у вези са коришћењем ресурса газдинства – **шифра 2**,
- Не – у случају да члан газдинства није обављао другу профитабилну активност осим пољопривредне активности на газдинству – **шифра 3**.

Напомена:

- Не обухватају се активности у вези са прерадом пољопривредних производа за сопствену потрошњу чланова газдинства, већ искључиво за продају. Прерада примарних пољопривредних производа (млијeko, воће, поврће, месо и сл.) у секундарне производе (сир, кајмак, пекмез, ракија, кобасице и сл.) намијењена за продају, која се одвија на газдинству, без обзира на то да ли су сировине произведене на газдинству или су купљене од других, сматра се другом активношћу у вези са газдинством која доноси приход и биће евидентирана код одговарајућих питања.
- Производња вина је друга активност у вези са газдинством која доноси приход уколико је прерађена већа количина купљеног грозђа него грозђа из сопствене производње газдинства.
- Уколико је лице обављало више других профитабилних активности у посматраном периоду, одговор се даје за ону другу профитабилну активност за чије је обављање утрошено највише времена.

Да ли је лице у истом периоду обављало другу активности која доноси приход, а није у вези са газдинством? (колона 8)

У оквиру овог питања неопходно је означити шифру једне од понуђених опција (у заглављу табеле су понуђене опције) у зависности од тога да ли је члан газдинства у посматраном периоду, поред пољопривредних активности, обављао и другу активност која је доносила приход (другу профитабилну активност), а није у вези са газдинством, и то:

- Да, више него пољопривредне активности на газдинству – више је времена искоришћено за обављање друге активности која доноси приход а која није у вези са коришћењем ресурса газдинства – **шифра 1**,
- Да, мање него пољопривредне активности на газдинству – мање је времена искоришћено за обављање друге активности која доноси приход а која није у вези са коришћењем ресурса газдинства – **шифра 2**,
- Не – у случају када члан газдинства није обављало другу профитабилну активност осим пољопривредне активности на газдинству – **шифра 3**.

Напомена:

- Приликом попуњавања колоне 7 и колоне 8 потребно је водити рачуна о томе које су друге активности које доносе приход у вези са газдинством, а које нису у вези са газдинством.

Примјер:

Носилац газдинства (који уједно и доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи на газдинству) рођен је 11. фебруара 1952. године. У посматраној пољопривредној години, у прољећним и љетним мјесецима, обављао је послове у ратарству и повртарству (око 200 дана – по шест сати дневно), док је у зимским мјесецима углавном радио око стоке (око 100 дана – по три сата дневно). Супруга носиоца газдинства је у посматраној пољопривредној години углавном радила на сљедећим пословима: у просјеку три сата дневно хранила је стоку и музла краву (у зимским мјесецима ове послове је обављао њен супруг), припремала је производе за продају на пијаци (прала је и сортирала поврће и воће неколико пута недељно по три сата дневно, у току прољећа и љета, око 95 дана), сирила је млијеко за продају (око 300 дана – један сат дневно), правила је зимницу и обављала остале кућне послове. У гостима је провела 16 дана. Рођена је 21. децембра 1956. године.

До 14.6. 2026. године носилац газдинства је навршио 73, а његова супруга 69 година (уписати податке у одговарајуће редове у колони 3). Како носилац газдинства уједно доноси дневне одлуке на газдинству, у поље, у одговарајућем реду (колона 4), треба уписати 1.

У посматраној пољопривредној години носилац газдинства је радио око 300 дана (200 + 100). Број сати утврђује се на следећи начин: $[(200 \times 6 + 100 \times 3) / 300=5]$. У колону 5 уписује се 300 дана, а у колону 6 уписује се 5 сати. У колоне 7 и 8 уписује се шифра 3 (одговор „не“).

У пољопривредне активности супруге спадају: храњење стоке, мужа краве и припрема производа за пијацу. Број дана утрошен на ове активности утврђује се на сљедећи начин: наведене послове супруга не обавља у зимским мјесецима (децембар, јануар, фебруар, дио марта, тј. око 100 дана). Од укупног броја дана у години треба одузети број дана када није радила (100 дана) и 16 дана колико је провела у гостима $(365 - 100 - 16)=249$. Процјена је да је супруга обављала пољопривредне активности (храњење и мужа стоке и прање и сортирање поврћа и воћа) 249 дана. У колону 5 уписује се 249 дана.

Број сати утврђује се на сљедећи начин: храњење стоке и мужа крава $(365-100-16)$ по три сата дневно $249 \times 3=747$ утрошених сати, затим припрема производа за пијацу око 95 дана по три сата дневно $95 \times 3=285$ утрошених сати. Просјечан број сати израчунава се: $(747+285)/249=4,1$ што је приближно 4 сата. У колону 6 уписује се 4 сата.

Супруга носиоца газдинства правила је сир за продају, што спада у другу активност у вези са газдинством која је доносила приход. За ову активност супруга је трошила мање времена (300 сати) него за обављање пољопривредних активности $(747+285=1032)$ сата у посматраној пољопривредној години, па се тако у колону 7 уписује шифра 2 (одговор „Да, мање него пољопривредне“), а у колону 8 уписује се шифра 3 (одговор „Не“).

4. Да ли сте имали стално запослена лица на газдинству, која нису чланови вашег газдинства?
(шифра 1802)

Стално запослени на газдинству јесу сва лица која редовно обављају пољопривредни рад на газдинству и за такав рад добијају одговарајућу надокнаду (плата, надница, помоћ, плаћање у натури и сл.) од стране газдинства, а нису чланови породице носиоца газдинства нити рођаци, без обзира на то да ли за њихово ангажовање газдинство уплаћује доприносе (да ли су пријављени одговарајућим службама или не).

Уколико је газдинство у посматраном временском периоду, имало стално запослена лица која нису чланови газдинства потребно је означити одговор „да“ и прећи на питање 5. Ако је одговор „не“ прећи на питање 8.

5. Колико стално запослених лица је обављало пољопривредну активност на газдинству у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године (шифра 1803)

У оквиру ове табеле је неопходно да се појединачно за сваког од стално запослених лица која су обављала пољопривредне активности на газдинству у посљедњих 12 мјесеци, прикупе сљедећи подаци:

- Пол,
- Навршене године старости,
- Ко доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи,
- Број дана у години које је лице обављало пољопривредне активности на газдинству,
- Просјечан број сати по дану које је лице обављало пољопривредне активности на газдинству,
- Обављање других активности које доносе приход, а у вези су са газдинством.

Напомена

- У оквиру Табеле 5 треба уписати податке за стално запослена лица на газдинству која нису чланови породице, нити рођаци носиоца а која су обављала пољопривредне активности у посматраном периоду.

6. Запослена лица према полу и броју радних дана која су обављала пољопривредне активности на газдинству у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године

Напомена

- На питања 6 и 7 из поглавља о радној снази, одговарају само газдинства правних лица.
- Подаци се односе само на лица која су обављала пољопривредне активности у поматраном периоду (погледати раније дато објашњење и шему).

У оквиру ове табеле се евидентира број стално запослених лица у пословном субјекту која су директно укључена у пољопривредне активности и укупан број дана утрошених за обављање пољопривредних активности у посматраном периоду, према полу и датим интервалима броја радних дана.

Приликом попуњавања ове табеле неопходно је водити рачуна о томе шта све спада у пољопривредне активности. Потребно је обратити пажњу на то да у ове активности, у складу са

објашњењем, припада и нпр. вођење књиговодствене и друге евиденције заједничких служби у вези са пољопривредном производњом.

Такође, приликом рачунања укупног броја радних дана по појединим интервалима, неопходно је у обзир узети одсуствовање запосленика (боловање, празници и сл.).

Напомена:

- У ред под шифром 1827 биће аутоматски израчунати збирни подаци за колоне 1, 2, 3 и 4, како је и означено на самом Упитнику.
- У оквиру ове табеле потребно је укључити и податке о особи која доноси дневне одлуке (управник или менаџер).

7. Подаци о лицу које доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи (управник или менаџер)

У оквиру овог питања потребно је евидентирати потребне податке о управнику/менаџеру пословног субјекта и то:

- Пол (шифра 1828),
- Напуњене године старости (шифра 1829) и
- Укупан број радних дана у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године (шифра 1830).

8. Који је највиши ниво пољопривредног образовања лица које доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи на газдинству? (шифра 1831)

Ниво пољопривредног образовања лица које доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи односи се искључиво на лице које је већ означено као управник или менаџер газдинства. Пољопривредно образовање управника или менаџера подразумејива највиши ниво образовања стечен до критичног момента пописа.

Могуће је обиљежити само један од понуђених нивоа образовања:

Само пољопривредно искуство стечено праксом - Ако доносилац одлука нема никакву школу или курс из области пољопривреде већ једино има искуство стечено практичним радом на пољопривредном газдинству,

Завршени курсеви из области пољопривреде - Поред завршеног редовног школовања (основна, средња, виша или висока школа), завршен је један курс или више курсева из области пољопривреде,

Завршена средња школа из области пољопривреде - Подразумијева се средња пољопривредна или ветеринарска школа без завршених курсева из области пољопривреде,

Завршена друга средња школа - Без завршених курсева из области пољопривреде,

Завршена виша школа или факултет из области пољопривреде - Подразумијева се пољопривредни или ветеринарски факултет или виша школа у овим областима без завршених курсева,

Завршена друга виша школа или други факултет - Без завршених курсева из области пољопривреде.

9. Да ли је лице које доноси дневне одлуке у посљедњих 12 мјесеци похађало неку обуку у вези са пољопривредним активностима или другим активностима у вези са газдинством? (шифра 1832)

Под обуком се подразумијева похађање семинара, курсева или неког другог вида обуке коју обезбјеђује одговарајућа институција, а чији је примарни циљ стицање нових знања у вези са пољопривредним активностима или другим активностима које доносе приход газдинству а директно су у вези са газдинством (прерада пољопривредних производа, народна радиност, сеоски туризам, узгој рибе и сл). Бира се опција „да“ уколико је лице похађало неку од наведених обука у посљедњих 12 мјесеци. У супротном, се бира опција „не“.

10. Од које календарске године лице које доноси дневне одлуке обавља послове управника на газдинству? (шифра 1833)

Уписује се година од које је лице почело да доноси дневне одлуке о пољопривредној производњи. Година се уписује четвороцифреним бројем.

11. Да ли је газдинство ангажовало сезонску радну снагу? (шифра 1834)

Под сезонски ангажованом радном снагом подразумијевају се лица која нису чланови газдинства, нити су стално запослена на газдинству, а која су повремено (сезонски) ангажована на газдинству у посматраној пољопривредној години, уз новчану или било коју другу врсту надокнаде, или бесплатно (нпр. моба, рад ученика и студената на школским газдинствима, рад затвореника и сваки други неплаћени рад).

Уколико је одговор „да“, уписује се укупан број радних дана (прерачунатих на осам сати) које је остварила повремено (сезонски) ангажована радна снага, разврстано на мушку (шифра 1835) и женску (шифра 1836) сезонску радну снагу.

Уколико су сезонски радници радили више од осам сати дневно, рачуна се као да су радили осам сати (пун радни дан). Уколико су сезонски радници били ангажовани мање од осам сати дневно, тада је потребно сабрати све сате и подијелити са осам.

Уколико није ангажована сезонска радна снага на газдинству, означити одговор „не“ и прећи на питање 12.

Примјер:

У посљедњих 12 мјесеци газдинство је ангажовало сезонску радну снагу уз новчану надокнаду и то за сљедеће активности: за окопавање кукуруза (два радника мушкој поља, три дана, 10 сати дневно), за кошење ливаде (два радника мушкој поља, један дан, четири сата, два поља у току године) и за бербу воћа три радника (двје жене и један мушкарац, шест дана, 10 сати дневно). Газдинство није ангажовало бесплатну сезонску радну снагу нији други лица на основу уговора.

Укупан број радних дана израчунава се на сљедећи начин:

- за окопавање кукуруза: 2 радника x 3 дана (преко 8 сати рада рачуна се као 8 сати, тј. пун радни дан) = 6 дана - мушкарци
- за кошење ливаде: [(2 радника x 1 дан x 4 сата) x 2 пута годишње] / 8 = (8 x 2) / 8 = 2 дана - мушкарци

- за бербу воћа: 2 жене x 6 дана (преко 8 сати рада рачуна се као 8 сати, тј. пун радни дан) = 12 дана - жене;
- за бербу воћа: 1 мушкарац x 6 дана (преко 8 сати рада рачуна се као 8 сати, тј. пун радни дан) = 6 дана - мушкарци.

Укупан број радних дана сезонски ангажованих лица – мушкарци: $6 + 2 + 6 = 14$. Број 14 се уписује код питања 11 (*шифра 1835*).

Укупан број радних дана сезонски ангажованих лица – жене: $2 \text{ жене} \times 6 \text{ дана} = 12$. Број 12 се уписује код питања 11 (*шифра 1836*).

12. Да ли је газдинство ангажовало друга лица на основу уговора? (шифра 1837)

Друга лица ангажована на основу уговора јесу лица која су ангажована за рад на газдинству од треће стране (није их директно ангажовало газдинство), на основу склопљеног уговора о сарадњи, пружању специјализованих услуга и сл. Надокнаду за рад ових лица најчешће исплаћује страна која их је и упутила на газдинство.

Уколико је одговор „да“ уписује се укупан број радних дана (прерачунатих на осам сати), разврстано на мушка (шифра 1838) и женска (шифра 1839) лица ангажована на основу уговора (видјети објашњење и примјер за обрачун укупног броја радних дана сезонски ангажованих лица).

Уколико нису ангажована друга лица на основу уговора, означава се одговор „не“ и прелази на Поглавље 18.

Примјер:

Због ремонта стакленика, газдинство је користило услуге предузећа које се бави производњом и његовањем стакленика, које је, у ње сврхе, ангажовало и послало 3 радника мушкој пола. Радници су радили два дана по осам сати дневно.

Три радника сматраће се лицима ангажованим на основу уговора и њихови радни дани биће израчунати на следећи начин: $3 \text{ радника} \times 2 \text{ дана} = 6 \text{ дана}$

Код питања 12 изабрати шифру „да“ у пољу под шифром 1837, а затим уписати број 6 у поље под шифром 1838.

Поглавље 18. Додатне активности газдинства

У оквиру овог поглавља прикупљају се подаци о додатним непољопривредним активностима које су обављали чланови газдинства у посљедњих 12 мјесеци а које су директно везане за газдинство (активности током којих се користе ресурси газдинства) и којима је остварен новчани приход.

1. Да ли је газдинство у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године обављало друге активности у вези са газдинством које су доносиле приходе? (шифра 1701)

Уколико је један или више чланова пољопривредног газдинства током референтног периода обављао додатне непољопривредне активности од којих су остварили профит а које су у директној вези са газдинством, бира се опција „да“ у пољу под шифром 1701, а затим се прелази

на сет питања о додатним активностима (од шифре 1702 до шифре 1716). Могуће је да се на газдинству у посматраном периоду обављало више различитих додатних профитабилних активности.

У супротном се обиљежава одговор „не“ и прелази на сљедеће Поглавље 19 (Остали подаци о пољопривредном газдинству).

Напомена:

- У оквиру апликације за унос података ово поглавље ће бити видљиво само у случају уколико је у оквиру Поглавља 17 (питање 3, колона 7), означено да се један или више чланова газдинства баве другим непољопривредним активностима које доносе приход, а у вези су са газдинством (шифра 1 и шифра 2). Уколико ни један од чланова газдинства у посматраном периоду није обављао додатне активности у вези са газдинством, ово поглавље у оквиру апликације неће бити видљиво.

Прерада меса (шифра 1702) - Подразумијева се израда свјежих и трајних месних производа, сушење меса и сл. **за продају**.

Прерада млијека (шифра 1703) - Подразумијева се израда сира, кајмака и других млијечних производа **за продају**.

Прерада воћа и поврћа (шифра 1704) - Подразумијева се нпр.: сушење и прерада воћа и поврћа у различите производе попут производње сокова, џемова, зимнице, туршије, производња вина од грожђа (у случају да је прерађена већа количина купљеног грожђа него грожђа из сопствене производње) и све то **за продају**.

Производња ракије (шифра 1705) - Прављење ракије **за продају** од сопственог воћа.

Прерада других пољопривредних производа (шифра 1706) - Односи се на прераду осталих примарних пољопривредних производа као што је прављење сточне хране (концентрата) и сличних производа **за продају**.

Обрада дрвета (шифра 1707) - Подразумијева се обрада сировог дрвета и производња производа за продају, уз коришћење радне снаге са газдинства, машина и опреме коју газдинство иначе користи за пољопривредну производњу, као што је сјеча шуме и производња огријевог дрвета или дрвне грађе, при чему се даља прерада дрвета (као што је нпр. производња намјештаја) сврстава под „народну радиност“.

Активности у шумарству (шифра 1708) - Подразумијева се било који рад у шумарству који доноси приход газдинству, уз коришћење радне снаге са газдинства, машина и опреме коју газдинство иначе користи за пољопривредну производњу (нпр. заштита шума од штеточина коришћењем сопствених пољопривредних машина – прскалица, уз надокнаду).

Туризам, пружање услуга смјештаја и друге рекреацијске активности (шифра 1709) - Смјештај и друге активности у вези са туризмом (све дјелатности у туризму, услуге смјештаја и исхране, обилазак газдинства за туристе или друге групе посјетилаца, спорт и рекреација) при чему се користе земљиште, зграде, радна снага и други ресурси са газдинства (нпр. коришћење сопствених пољопривредних производа за исхрану туриста).

Народна радиност (рукотворине) (шифра 1710) - Евидентира се уколико се чланови газдинства баве ручним радом за продају (нпр. плетењем корпи, везењем и плетењем, израдом сувенира, намештаја, играчака и др.) и при томе користе ресурсе газдинства, независно од начина продаје тих производа.

Производња енергије из обновљивих извора енергије (шифра 1711) - Подразумијева се производња и **продаја** енергије добијене коришћењем енергије вјетра, паљењем сламе, производњом биогаса и сл. Ако газдинство овако добијену енергију користи искључиво за сопствене потребе, ову активност не треба евидентирати. Продаја пољопривредних производа за производњу енергије или изнајмљивање земљишта за постављање одговарајуће опреме такође се не укључује у ову групу активности.

Узгој рибе (шифра 1712) - Гајење рибе у рибњацима, за продају. Не подразумијевају се активности у вези са спортским риболовом.

Површина рибњака (шифра 1712а) - У случају да се чланови газдинства баве узгојем рибе за продају, неопходно је у оквиру овог поља уписати површину рибњака у метрима квадратним.

Пружање здравствених, социјалних или едукативних услуга (шифра 1713) - Подразумијева се едукативни или педагошки рад на фарми, услуге бриге о старим лицима, дјеци, хендикепираним лицима, као и пружање услуга пансиона за кућне љубимце и друго.

Друге, до сада непоменуте активности (шифра 1714) - У ове активности спада нпр. изнајмљивање (издавање у закуп) пољопривредних објеката газдинства, који се у неком периоду у току године не користе у пољопривредне сврхе. Давање земљишта у закуп не спада у ову групу профитабилних активности у вези са газдинством.

Уговорени послови с механизацијом и опремом газдинства - Подразумијева се рад уз ангажовање радне снаге са газдинства, коришћење машина и опреме који припадају газдинству, уз одговарајућу надокнаду и то:

У области пољопривреде (за друга газдинства) (шифра 1715) – Подразумијева пружање услуга сопственим машинама као што је комбајнирање, орање, брање воћа и сл. Ове услуге могу бити реализоване формално уз одговарајући уговор али и без формалног уговора.

У другој области (шифра 1716)- Послови попут чишћење снијега, еколошки сервис и сл.

2. Колики је био удιο прихода од других корисних активности на газдинству у укупном приходу газдинства у периоду од 15.6.2025. до 14.6.2026. године? (шифра 1717)

У укупан приход пољопривредног газдинства улазе:

- приходи од пољопривредних активности,
- приходи од других профитабилних активности директно везаних за газдинство,
- директна плаћања (субвенције остварене по основу пољопривредне производње, нпр. за производњу млијека).

Искључују се приходи од активности које нису у вези са газдинством (приходи на основу запослености, социјална примања и сл.), као и субвенције добијене за инвестиције у посматраном периоду, тј. у пољопривредној 2025/2026. години.

Учешће прихода од додатних активности у вези са газдинством у укупно оствареним приходима газдинства током посматраног периода исказује у процентима (%), на основу процјене испитаника и избора једне од три понуђене вриједности:

- 10% или мање
- Од 10% до 50%
- Више од 50%

1. Да ли газдинство користи рачунар за унапређење пољопривредног пословања? (шифра 1901)

Уколико газдинство користи рачунар за вођење евиденције о свом пословању, користи информације доступне на интернету које се односе на нове технологије и цијене пољопривредних производа или користи електронску продају сопствених пољопривредних производа и слично, одговор на ово питање је „да“. У супротном, означити одговор „не“.

2. Да ли газдинство има приступ интернету? (шифра 1902)

Уколико породично газдинство има приступ интернет конекцији, неопходно је означити одговор „да“, а у супротном означити одговор „не“.

3. Да ли газдинство користи апликације као подршку управљању радом газдинства? (шифра 1903)

Уколико газдинство користи неку од постојећих ИТ апликација за ефикасније управљање газдинством и доношење одлука, за сагледавање производних процеса, финансијских токова, стања репроматеријала, за продају својих производа, као и за координацију, контролу анализу у визуелизацију информација на газдинству, неопходно је означити одговор „да“. У супротном, означити одговор „не“.

4. Које изворе информисања о пољопривредној производњи и продаји пољопривредних производа најчешће користе чланови газдинства?

На основу изјаве испитаника неопходно је за сваки од наведених изворе информисања о пољопривредној производњи и продаји пољопривредних производа, добити одговор о њиховом коришћењу од стране чланова газдинства у посматраном периоду:

- Савјетодавне службе (шифра 1904),
- Радио (шифра 1905),
- Телевизија (шифра 1906),
- Новине (шифра 1907),
- Пољопривредни часописи (шифра 1908),
- Задруге (шифра 1909),
- Удружења произвођача (шифра 1910),
- Агенције (шифра 1911),
- Интернет (шифра 1912),
- Други произвођачи (шифра 1913),
- Остали извори (шифра 1914).

5. Да ли газдинство води рачуноводствену евиденцију о пољопривредном пословању? (шифра 1915)

Уколико се о пољопривредним активностима на газдинству воде рачуноводствене књиге од стране чланова газдинства или услужно ангажовањем трећег лица, неопходно је означити одговор „да“. У супротном, неопходно је одабрати одговор „не“.

6. Да ли је газдинство осигурало пољопривредну производњу? (шифра 1916)

Уколико је у посљедњих 12 мјесеци газдинство склопило уговор са осигуравајућом кућом и посједује полису осигурања за усјеве, плодове или стоку, одговор на ово питање је „да“. У супротном, одговор је „не“.

7. Да ли је газдинство у посљедње три године користило подстицајна средства?

Уколико је газдинство у посљедње три године користило новчана средства добијена од стране републике и/или локалне самоуправе (општине/града) за подстицај руралног развоја, субвенције за обављање пољопривредне производње или је узимало субвенционисане кредите, одговор на ово питање је „да“. Могуће је обиљежити оба понуђена одговора и то:

- Средства из: ентитетског буџета (шифра 1917),
- Средства из: буџета локалне самоуправе (шифра 1918).

8. Да ли је газдинство у посљедњих 12 мјесеци узимало кредите банака за пољопривредну производњу? (шифра 1919)

Уколико је газдинство у посљедњих 12 мјесеци подигло кредит за финансирање пољопривредних активности, неопходно је означити одговор „да“. У супротном, одговор је „не“.

Поглавље 20. Подаци о особи која је дала податке за газдинство

На крају пописивања, неопходно је да пописивач прикупи и у апликацију унесе све потребне податке о особи тј. члану газдинства, који је дао тражене податке за газдинство:

- Име и презиме (шифра 2001),
- Број телефона (шифра 2002),
- Електронска адреса (шифра 2003).

Прикупљени идентификациони подаци су неопходни за потребе евентуалног накнадног контактирања даваоца података.

Поглавље 21. Напомена пописивача

У овом дијелу упитника пописивач ставља напомену ако је потребно, а тиче се самог функционисања газдинства, потребе за радном снагом, новом механизацијом и сл., те потреба и проблема са којима се власник газдинства сусреће.

ПРОБНИ
ПОПИС
пољопривреде
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА 2026

